

YUHANNA

YUHANNA'YA GÝRÝP

Kitabýn özelliði: Bu kitabýn yazarý, «Ýsa'nýn sevdiði öðrenci»dir (21:20-24). Ýreneyus gibi elçilerden sonra gelen ilk inanlý yazarlar, bu kitabý Elçi Yuhanna'nýn yazdýđýný belirtirler. Bu arada hemen hatýrlatalým ki, Ýreneyus, bizzat Yuhanna'nýn öðrencisi Polikarp tarafýndan eđitilmiþti. Ýsa'nýn, özel birkaç durumda yanýna sadece Petrus, Yakup ve Yuhanna'yý almýþ olmasý da ilginçtir¹. Sevilen öðrenci, herhalde Ýsa'ya en yakýn olan bu öðrencilerden biridir. Söz konusu kiþi Petrus olamaz (21:7); Yakup ise daha önce þehit edilmiþti (Elç.12:2). Geriye bir tek Yuhanna kalýyor. Böylece Yuhanna bu kitabýn en olası yazarý durumundadır. Ayný zamanda kendi adýyla anýlan üç mektupla Esinleme kitabýnýn da yazarýdır.

Yuhanna'nýn kitabý farklı konularý vurgular. Ýsa'nýn dođumunu anlatarak baþlayacađýna, Ýsa'nýn baþlangýçtan beri Tanrı'yla birlikte bulunmuþ, beden alýp aramýzda yapamýþ olan Tanrı Sözü olduđunu açýklamakla baþlar (1:1-18). Kitapta daha az sayýda mucizeden söz edilir ve bunlar Ýsa'nýn bildirisini dođrulayan belirtiler diye anýlýr. Yuhanna'nýn kitabýnda birkaç yerde örnekten söz edilmekle beraber (10:6; 16:25), benzetme sözcüđü hiç geçmez. Bunlarýn yerine Ýsa'nýn konuþmalarýna yer verilir. Yuhanna Celile'de geçen olaylarýn ancak bir bölümünü anarken Kudüs'te geçen olaylara daha çok yer verir. Ýsa'nýn, tutuklanmasýndan önceki son gece anlattýklarý (13-16 bölümleri) ve 17. bölümdeki duasý bunlarýn en önemlileridir. Ýsa'nýn ölüp dirildikten sonra izleyicilerine birkaç kez görünmesine bu kitapta daha çok yer verilir (20 ve 21).

Amaç ve içerik: Yuhanna'nýn farklı yaklaþýmý hiç de þapýrtýcý deđildir. Bizzat kendisi þöyle diyor: «Ýsa, öðrencilerinin önünde, bu kitapta yazýlý olmayan baþka birçok mucizeler yaptý. Ne var ki bunlar, Ýsa'nýn, Tanrı Ođlu Mesih olduđuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adýyla yapama kavuþasýnýz diye yazýlmýþtır» (20:30-31). Görülüyor ki, iman konusu güçlü bir biçimde vurgulanýyor². Dinleyicilerin Ýsa'ya gösterdikleri ilgi, iman edip etmemeleriyle ölçülüyor³. Sonsuz yaþam konusu ayrıca vurgulanýyor⁴. Ýsa diyor ki, «Ben, insanlar yapama, bol yapama sahip olsunlar diye geldim» (10:10) ve «Sonsuz yaþam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiđin Ýsa Mesih'i tanýmalarýdır» (17:3).

Kitapta üzerinde durulan diđer bir konu, çođu kez `Yahudiler' diye geçen Yahudi önderlerin dinmeyen karþý koymalarýdır⁵. Nitekim Ýsa'nýn çarmýha gerilmesini isteyenler de bu önderler oldu.

Bununla birlikte kitabýn ana amacý, Ýsa'nýn kim olduđunu açýklamaktır. Ýsa'ya `Söz<sup>6</sup>, `Mesih⁷, `Tanrı Ođlu<sup>8</sup>, `Ýnsanođlu⁹ ve daha birçok unvan¹⁰ verilir. Ýsa-Baba Tanrı ilipkisi konusundaki öðreti bu açýklamalarla içiçedir¹¹. Ýsa bu kitapta 109 kez Tanrı'yý `Baba' diye anar. 23 kez de Tanrı'dan, `beni gönderen' diye söz eder. Ýsa'nýn Baba'ya dönmesinden sonra inanlýlara gönderilen Kutsal Ruh'la¹² ilgili öðretiyi de anmalýyız. Bundan baþka Ýsa Tanrı'yla

inanlýlar arasýndaki harikulade iliþkilerden söz eder¹³. Bu konuda þöyle diyor: «Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaparýz» (14:23).

Ana hatlar:

1:1-18	Giri°
1:19-51	Vaftizci Yahya ve Ýsa'nýn ilk öðrencileri
2:1-11:57	Ýsa'nýn konuþmaları ve yaptıđý mucizeler
12:1-19:42	Ýsa'nýn ölümünden önceki son haftasý
20:1-21:25	Ýsa'nýn diriliþinden sonra izleyicilerine görünmesi

Kaynak ayetler:

¹Mat.17:1; Mar.5:37; 14:33

²örn. 1:7,12; 3:15-18,36; 5:24; 6:29,47; 7:38-39; 8:24; 11:25-27; 14:1,10-12; 16:27

³2:11,23; 4:39-42,53; 7:31; 8:30; 10:42; 11:45; 12:11

⁴1:4; 3:15-16,36; 4:14; 6:27,32-35,40,47-54,63,68; 10:28; 11:25-26; 12:25,50; 14:6; 17:2-3; 20:31

⁵5:15-18; 7:32; 8:57-59; 9:22; 10:33-39; 11:47-57; bölüm 18 ve 19

⁶1:1-18; ayrıca bkz. 3:32-36; 6:48; 7:46; 8:26-32; 12:44-50; 14:24-26; 18:37

⁷1:41; 11:27; 20:31

⁸1:34,49; 3:16-18; 5:18; 11:4,27; 19:7; 20:28

⁹1:51; 3:13-15; 5:27; 6:27,53,62; 8:28; 12:23

¹⁰1:29; 4:42; 6:35; 8:12; 10:7-18; 11:25-27; 14:6; 15:1-8; 18:36-37

¹¹3:16-21; 5:18-37; 6:32-46; 8:16-19,25-29,42,49-55; 10:30,36-38; 12:44-50; 13:3; 14:7-14; 15:9-10; 16:27-28; 17:1-26

¹²1:32-33; 3:5-8; 4:23-24; 6:63; 7:39; 14:16-17,25-26; 15:26; 16:7-14; 20:22

¹³1:12-13; 3:5-8; 7:38-39; 8:31-36; 10:7-15,26-30; 12:24-26; 13:1-17,20,34-35; 14:1-27; 15:1-21; 16:1-28; 17:1-26; 20:17,20-23

YUHANNA

1. Bölüm

Başlangıçta Söz vardý

Başlangıçta Söz vardý. Söz Tanrý'yla birlikteydi¹ ve Söz Tanrý'ydý. ²Başlangıçta O, Tanrý'yla birlikteydi¹. ³Her þey O'nun aracýlýðýyla var oldu, var olan hiçbir þey O'suz olmadý. ⁴Yaþam O'ndaydý ve yaþam insanların ýþýðýydý. ⁵Ipýk karanlýkta parlar ve karanlýk onu alt edememiþtir.¹

⁶Tanrý'nýn gönderdiði Yahya adlý bir adam ortaya çýktý. ⁷O, tanýklýk için, ýþýða tanýklýk etsin ve herkes onun aracýlýðýyla iman etsin diye geldi. ⁸Kendisi o ýþýk deðildi, ama ýþýða tanýklýk etmeye geldi. ⁹Dünyaya gelen, her insaný aydýnlatan gerçek ýþýk vardý. ¹⁰O, dünyadaydý, ama dünya O'nu tanýmadý. ¹¹Kendi yurduna geldi, ama kendi halký O'nu kabul etmedi. ¹²Ancak, kendisini kabul edip adýna iman edenlerin hepsine Tanrý'nýn çocuklarý olma hakkýný verdi. ¹³Onlar ne kandan, ne bedeninin isteðinden, ne de insanýn isteðinden doðdular; tersine, Tanrý'dan doðdular.

¹⁴Söz insan¹ olup aramızda yaþadý. Biz de O'nun yüceliðini, Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu olan biricik Oðul'un yüceliðini gördük. ¹⁵Yahya O'na tanýklýk etti. Yüksek sesle þöyle dedi: «Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardý' diye sözünü ettiðim kiþi budur.»

¹⁶Nitekim hepimiz O'nun doluluðundan lütuf üzerine lütuf aldýk. ¹⁷Kutsal Yasa Musa aracýlýðýyla verildi, ama lütuf ve gerçek Ýsa Mesih aracýlýðýyla geldi. ¹⁸Tanrý'yý hiçbir zaman hiç kimse görmemiþtir. O'nu, Baba'nýn baðrýnda bulunan ve Tanrý olan biricik Oðul tanýttý.

Yahya peygamberin ortaya çýkýþý

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18)

¹⁹⁻²⁰Yahudiler¹ Yahya'ya, «Sen kimsin?» diye sormak üzere Kudüs'ten kâhinlerle Levilileri gönderdikleri zaman Yahya'nýn tanýklýðý þöyle oldu | aýkça konuþtu, inkâr etmedi | «Ben Mesih deðilim» diye aýkça konuþtu.

²¹Onlar da kendisine, «Öyleyse sen kimsin? Ýlyas mýsýn?» diye sordular.

O da, «Deðilim» dedi.

«Sen beklediğimiz peygamber misin?» sorusuna,

«Hayır» cevabını verdi.

²²O zaman ona, «Kimsin, söyle de bizi gönderenlere bir cevap verelim» dediler. «Kendin için ne diyorsun?»

²³Yahya, «Yeşaya peygamberin dediği gibi, `Rab'bin yolunu düzleyin' diye çölde yükselen sesim ben» dedi.

²⁴⁻²⁵Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler ona, «Sen Mesih, Ýlyas ya da beklediđimiz peygamber deđilsen, niye vaftiz ediyorsun?» diye sordular.

²⁶Yahya onlara böyle cevap verdi: «Ben suyla vaftiz ediyorum, ama aranızda tanımadığınız biri duruyor. ²⁷Benden sonra gelen O'dur. Ben O'nun çarığının bağını çözmeye bile layık değilim.»

²⁸Bütün bunlar Peria nehrinin ötesinde bulunan Beytanya'da, Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Tanrı Kuzusu

²⁹Yahya ertesi gün Ýsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce böyle dedi: «Ýpte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu! ³⁰Kendisi için, `Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı' dediğim gibi ipte budur. ³¹Ben O'nu tanıyıyordum, ama Ýsrail'in O'nu tanıması için ben suyla vaftiz ederek geldim.» ³²Yahya tanıklığını böyle sürdürdü: «Ruh'un güvercin gibi gökten indiğini, O'nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³Ben O'nu tanıyıyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderen, `Ruh'un kimin üzerine inip durduğunu görürsen, Kutsal Ruh'la vaftiz eden O'dur' dedi. <sup>34</sup>Ben de gördüm ve `Tanrı'nın Ođlu budur' diye tanıklık ettim.»

Ýsa'nýn ilk öðrencileri

³⁵Ertesi gün Yahya yine öðrencilerinden ikisiyle birlikteydi. ³⁶Oradan geçmekte olan Ýsa'ya bakarak, «Ýpte Tanrý Kuzusu!» dedi.

³⁷Ýki öðrenci onun söylediklerini iþitince Ýsa'nýn ardýndan gittiler. ³⁸Ýsa arkasýna dönüp ardýndan geldiklerini görünce onlara, «Ne arýyorsunuz?» diye sordu.

Onlar da, «Nerede oturuyorsun, Rabbî?» dediler. `Rabbî', öðretmenim anlamýna gelir.

³⁹Ýsa, «Gelin, görün» dedi.

Gidip O'nun nerede oturduðunu gördüler ve o gün O'nunla kaldýlar. Saat dört sularýdy^[1].

⁴⁰Yahya'yý iþitip Ýsa'nýn ardýndan giden iki kiþiden biri Simun Petrus'un kardeþi Andrey'a'ydy.

⁴¹Andrey'a önce kendi kardeºi Simun'u bularak ona, «Biz Mesih'i bulduk» dedi. `Mesih', meshedilmiþ anlamýna gelir.

⁴²Andrey'a kardeþini Ýsa'ya götürdü. Ýsa ona baktý, «Sen Yuhanna'nýn oðlu Simun'sun. Kefas diye çaðrýlacaksýn» dedi. `Kefas', Kaya^[1] anlamýna gelir.

⁴³Ertesi gün Ýsa, Celile'ye gitmeye karar verdi. Filipus'u bulup ona, «Ardýmdan gel» dedi.

⁴⁴Filipus da Andrey'a ile Petrus'un kenti olan Beytsayda'dandý. ⁴⁵Filipus, Natanyel'i bularak ona, «Musa'nýn Kutsal Yasa'da hakkýnda yazdýðý, peygamberlerin de sözünü ettiði kiþiyi, Yusuf'un oðlu Nasýralý Ýsa'yý bulduk» dedi.

⁴⁶Natanyel Filipus'a, «Nasýra'dan iyi bir þey çýkabilir mi?» diye sordu.

Filipus, «Gel de gör» dedi.

⁴⁷Ýsa, Natanyel'in kendisine doðru geldiðini görünce onun için, «Ýpte, içinde hile olmayan gerçek bir Ýsrailli!» dedi.

⁴⁸Natanyel, «Beni nereden tanýyorsun?» diye sordu.

Ýsa, «Filipus çaðýrmadan önce seni incir ađacýnýn altýnda gördüm» cevabýný verdi.

⁴⁹Natanyel, «Rabbî, sen Tanrý'nýn Oðlusun, sen Ýsra'il'in Kralýsýn!» dedi.

⁵⁰Ýsa ona dedi ki, «Seni incir ađacýnýn altýnda gördüðümü söyledim için mi inanýyorsun? Bunlardan daha büyük °eyler göreceksin.» ⁵¹Sonra da, «Size doðrusunu söyleyeyim, göðün açýldýðýný, Tanrý'nýn meleklerinin Ýnsanoðlu üzerinde yükselip indiklerini göreceksiniz» dedi.

2. Bölüm

Ýsa'nýn ilk mucizesi

Üçüncü gün Celile'nin Kana köyünde bir düđün vardý. Ýsa'nýn annesi oradaydý. ²Ýsa ve öđrencileri de düđüne çadırlmýþlardý. ³Parap tükenince Ýsa'nýn annesi O'na, «Paraplarý kalmadý» dedi.

⁴Ýsa, «Anne[¶], benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi» dedi.

⁵Annesi hizmet edenlere, «Size ne derse onu yapýn» dedi.

⁶Yahudilerin geleneksel temizliđi için oraya konmuþ, her biri seksenle yüz yirmi litre[¶] alan altý taþ küp vardý. ⁷Ýsa hizmet edenlere, «Küpleri suyla doldurun» dedi. Küpleri adýzlarýna kadar doldurdular. ⁸Sonra hizmet edenlere, «Pimdi bundan alýn, þölen baþkanýna götürün» dedi.

Onlar da götürdüler. ⁹⁻¹⁰Þölen baþkaný, þaraba dönüþmüþ suyu tattý. Bunun nereden geldiđini bilemedi, oysa suyu küpten alan hizmetkârlar biliyorlardý. Þölen baþkaný güveyi çadırlýp ona dedi ki, «Herkes önce iyi þarabý, çok içildikten sonra da kötüsünü sunar. Ama sen iyi þarabý þimdiye dek saklamýþsýn.»

¹¹Ýsa bu ilk mucizesini Celile'nin Kana köyünde yaptý ve yüceliđini gösterdi. Öđrencileri de O'na iman ettiler.

Ýsa satýcýlarý tapýnaktan kovuyor

(Mat.21:12-13; Mar.11:15-17; Luk.19:45-46)

¹²Bundan sonra Ýsa, annesi, kardeþleri ve öđrencileri Kefernahum'a gidip orada birkaç gün kaldýlar.

¹³Yahudilerin Fýsýh bayramý yakýndý. Ýsa da Kudüs'e gitti. ¹⁴Tapýnađýn avlusunda sýđýr, koyun ve güvercin satanlarla orada oturmuþ para bozanlarý gördü. ¹⁵Ýpten bir kamçý yaparak hepsini, koyunlar ve sýđýrlarla birlikte tapýnaktan kovdu, para bozanlarýn paralarýný döktü ve masalarýný devirdi. ¹⁶Güvercin satanlara, «Bunlarý buradan kaldýrýn, Babamýn evini pazar yerine çevirmeyin!» dedi.

¹⁷Öđrencileri, «Senin evin için gösterdiđim gayret beni yiyip bitirecek» diye yazýlmýþ olan sözü hatýrladýlar.

¹⁸Yahudiler Ýsa'ya, «Bunlarý yaptýđýna göre, bize nasýl bir mucize göstereceksin?» diye sordular.

¹⁹Ýsa þu cevabý verdi: «Bu tapýnađý yýkýn, üç günde onu yeniden kuracađým.»

²⁰Yahudiler, «Bu tapýnak kýrk altý yýlda yapýldý, sen onu üç günde mi kuracaksýn?» dediler.

²¹Ama Ýsa'nýn sözünü ettiði tapýnak kendi bedeniydi. ²²Ýsa ölümden dirilince öðrencileri bu sözü söylediðini hatýrladýlar, Kutsal Yazý'ya ve Ýsa'nýn söylediði bu söze iman ettiler.

²³Fýsýh bayramýnda Ýsa'nýn Kudüs'te bulunduðu sýrada yaptýðý mucizeleri gören birçoklarý O'nun adýna iman ettiler. ²⁴Ama Ýsa bütün insanlarýn yüreðini bildiði için onlara güvenmiyordu. ²⁵Ýnsan hakkýnda kimsenin O'na bir þey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanýn içinden geçenleri biliyordu.

3. Bölüm

Ýsa ile Nikodim

¹⁻²Yahudilerin Nikodim adlý bir önderi vardý. Ferisilerden olan bu adam bir gece Ýsa'ya gelerek, «Rabbî, senin Tanrý'dan gelmiþ bir öðretmen olduðunu biliyoruz. Çünkü Tanrý kendisiyle birlikte olmadýkça hiç kimse senin yaptýðýn bu mucizeleri yapamaz» dedi.

³Ýsa ona þu karþýlýðý verdi: «Sana doðrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden¹ doðmadýkça Tanrý'nýn Egemenliðini göremez.»

⁴Nikodim, «Yaþlanmýþ bir adam nasýl doðabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doðabilir mi?» diye sordu.

⁵Ýsa þöyle cevap verdi: «Sana doðrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doðmadýkça Tanrý'nýn Egemenliðine giremez. ⁶Bedenden doðan bedendir, Ruh'tan doðan ruhur. ⁷Sana, `Yeniden doðmalýsýnýz' dediðime þaþma. ⁸Yel dilediði yerde eser; sesini iþitirsin, ama nereden gelip nereye gittiðini bilemezsin. Ruh'tan doðan her adam da böyledir.»

⁹Nikodim Ýsa'ya, «Bunlar nasýl olabilir?» diye sordu.

¹⁰Ýsa ona þöyle cevap verdi: «Sen Ýsrail'in öðretmeni olduðun halde bunlarý anlamýyor musun?

¹¹Sana doðrusunu söyleyeyim, biz bildiðimizi söylüyoruz, gördüðümüze tanýklýk ediyoruz.

Sizler ise bizim tanýklýðýmýzý kabul etmiyorsunuz. ¹²Sizlere yeryüzüyle ilgili þeyleri söylediðim zaman inanmazsanýz, gökle ilgili þeyleri söylediðimde nasýl inanacaksýnýz?

¹³Gökten inmi^o olan¹ Ýnsanoðlu'ndan baþka hiç kimse göðe çýkmamýþtır. ¹⁴Musa çölde yýlaný nasýl yukarý kaldýrdýysa, Ýnsanoðlu'nun da öylece yukarý kaldýrýlması gerekir. ¹⁵Öyle ki, O'na iman eden herkes sonsuz ya^oama kavu^sun.

¹⁶«Çünkü Tanrý dünyayý o kadar çok sevdi ki, biricik Oðlunu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasýn, ama hepsi sonsuz yaþama kavuþsun. ¹⁷Tanrý, Oðlunu dünyayý yargýlamak için dünyaya göndermedi, dünya O'nun aracýlýðýyla kurtulsun diye gönderdi. ¹⁸O'na iman eden yargýlanmaz, iman etmeyen ise zaten yargýlanmýþtır. Çünkü Tanrý'nýn biricik Oðlunun adýna iman etmemiştir. ¹⁹Yargý da þudur: dünyaya ýþýk geldi, ama insanlar ýþýðýn

yerine karanlýđý sevdiler. Çünkü yaptýklarý ipler kötüydü. ²⁰Kötülük yapan herkes ýþýktan nefret eder ve ipleri açýda çýkmasýn diye ýþýda gelmez. ²¹Ama gerçeđi uygulayan kiþi, yaptýklarýný Tanrý'ya dayanarak yaptýđý belli olsun diye ýþýda gelir.»

Yahya'nýn tanýklýđý

²²Bundan sonra Ýsa'yla öđrencileri Yahudiye diyarýna gittiler. Ýsa onlarla birlikte orada bir süre kalarak vaftiz etti. ²³Yahya da Salim yakýnýndaki Aynon'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardý. Ýnsanlar gelip vaftiz oluyorlardý. ²⁴Yahya henüz hapse atýlmamýþtý. ²⁵O sýralarda Yahya'nýn öđrencileriyle bir Yahudi arasýnda temizlenme konusunda bir tartýþma çýktý.

²⁶Öđrencileri Yahya'ya gelerek, «Rabbî» dediler, «Peria nehrinin ötesinde birlikte olduđun ve kendisi için tanýklýk ettiđin adam var ya, iþte o adam vaftiz ediyor, herkes de O'na gidiyor.»

²⁷Yahya þöyle cevap verdi: «Ýnsan, kendisine gökten verilmedikçe hiçbir þey alamaz. ²⁸Ben Mesih deđilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim' dediđime siz kendiniz tanýksýnýz. ²⁹Gelin kiminse, güvey odur. Ama güveyin yanýnda duran ve onu dinleyen dostu onun sesini iþitince çok sevinir. Ýþte benim sevincim böylece tamamlandý. ³⁰O büyümeli, bense küçülmeliyim.»

³¹Yukarýdan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise, herkesten üstündür. ³²Ne görmüþ ne iþitmiþse ona tanýklýk eder, ama tanýklýđýný kimse kabul etmez. ³³O'nun tanýklýđýný kabul eden, Tanrý'nýn gerçek olduđuna mührünü basmýþtýr. ³⁴Tanrý'nýn gönderdiđi kiþi Tanrý'nýn sözlerini söyler. Çünkü Tanrý, Ruh'u ölçüyle vermez. ³⁵Baba Ođul'u sever ve her þeyi O'na emanet etmiþtir. ³⁶Ođul'a iman edenin sonsuz yapamý vardýr. Ama Ođul'un sözünü dinlemeyen yapamý görmeyecektir. Tanrý'nýn gazabý böylesinin üzerinde kalýr.

4. Bölüm

Ýsa ile Samiriyeli kadýn

¹⁻³Ferisiler Ýsa'nýn Yahya'dan daha çok öđrenci edinip vaftiz ettiđini duydular. (Aslýnda Ýsa'nýn kendisi deđil, öđrencileri vaftiz ediyorlardý.) Ýsa bunu öđrenince Yahudiye'den ayrýlýp yine Celile'ye gitti. ⁴Giderken Samiriye'den geçmesi gerekti. ⁵Böylece Samiriye'nin Sihar denilen kentine geldi. Burasý Yakup'un kendi ođlu Yusuf'a vermiþ olduđu toprađýn yakýnýndaydı. ⁶Yakup'un kuyusu da oradaydı. Ýsa, yolculuktan yorulmuþ olduđu için kuyunun yanýna oturmuþtu. Saat on iki sularýydý^{l1}. ⁷Samiriyeli bir kadýn su çekmeye geldi.

Ýsa ona, «Bana su ver, içeyim» dedi. ⁸Ýsa'nýn öđrencileri yiyecek satýn almak için kente gitmiþlerdi.

⁹Samiriyeli kadýn, «Sen Yahudisin, bense Samiriyeli bir kadýným» dedi, «nasýl olur da benden su istersin?» Çünkü Yahudilerin Samiriyelilerle iliþkileri yoktur.

¹⁰Ýsa kadýna þu cevabý verdi: «Eđer sen Tanrý'nýn armađanýný ve sana, `Bana su ver, içeyim'

diyenin kim olduğunu bilseydin, sen O'ndan dilerdin, O da sana yağam suyunu verirdi.»

¹¹Kadýn, «Efendim» dedi, «su çekecek bir þeyin yok, kuyu da derin. Böyle olunca yađam suyunu nereden bulacaksýn? ¹²Sen, bu kuyuyu bize vermiþ, kendisi, ođullarý ve davarlarý ondan imiþ olan atamýz Yakup'tan daha mý büyüksün?»

¹³Ýsa þöyle cevap verdi: «Bu sudan her içen yine susayacak. ¹⁴Oysa benim vereceđim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceđim su, iende sonsuz yađam için fýþkýran bir su kaynađý olacak.»

¹⁵Kadýn, «Efendim» dedi, «bu suyu bana ver. Böylece ne susayayým, ne de su çekmek için buraya kadar geleyim.»

¹⁶Ýsa, «Git, kocaný ađýr ve buraya gel» dedi.

¹⁷Kadýn, «Kocam yok» cevabýný verdi.

Ýsa, «Kocam yok demekle dođruyu söyledin» dedi. ¹⁸«Beþ kocaya vardýn. Þimdi birlikte yaþadýđýn adamsa kocan deđildir. Dođruyu söyledin.»

¹⁹Kadýn, «Efendim, anlýyorum, sen bir peygambersin» dedi. ²⁰«Atalarýmýz bu dađda tapýndýlar, ama sizler tapýnýlmasý gereken yerin Kudüs'te olduđunu söylüyorsunuz.»

²¹Ýsa ona þöyle dedi: «Kadýn, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba'ya ne bu dađda, ne de Kudüs'te tapýnacaksýnýz! ²²Siz bilmediðinize tapýnýyorsunuz, biz bildiðimize tapýnýyoruz. Çünkü kurtulu° Yahudilerdendir. ²³Ama içtenlikle tapýnanlarýn Baba'ya ruhta ve gerçekte tapýnacaklarý saat geliyor. Ýþte, o saat þimdidir. Baba da kendisine böyle tapýnanlarý arýyor. ²⁴Tanrý ruhtur, O'na tapýnanlar da ruhta ve gerçekte tapýnmalýdýrlar.»

²⁵Kadýn Ýsa'ya, «Mesih denilen meshedilmiþ Olan'ýn geleceđini biliyorum» dedi, «O gelince bize her þeyi bildirecektir.»

²⁶Ýsa, «Seninle konuþan ben, O'yum» dedi.

²⁷Bu sýrada Ýsa'nýn öđrencileri geldiler. O'nun bir kadýnla konuþmasýna þaþtýlar. Bununla birlikte hiçbiri, «Ne istiyorsun?» ya da, «O kadýnla neden konuþuyorsun?» demedi.

²⁸⁻²⁹Sonra kadýn su testisini býrakarak kente gitti ve halka þöyle dedi: «Gelin, yapmýþ olduđum her þeyi bana söyleyen adamý görün. Acaba Mesih bu mudur?» ³⁰Halk da kentten ýkýp Ýsa'ya dođru gelmeye baþladý.

³¹Bu arada đrencileri O'na, «Rabbî, yemek ye!» diye rica ediyorlardý.

³²Ama Ýsa, «Benim, sizin bilmediðiniz bir yiyeceđim var» dedi.

³³Öđrenciler birbirlerine, «Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?» diye sordular.

³⁴Ýsa, «Benim yemeđim, beni gönderenin isteđini yerine getirmek ve O'nun işini tamamlamaktır» dedi. ³⁵«Sizler, `Ekinleri biçmeye daha dört ay var' demiyor musunuz? Ýşte, size söylüyorum, bařnýzý kaldýrýp tarlalara bakýn. Ekinler sararmýb, biçilmeye hazýr! ³⁶Eken ve biçen birlikte sevinsinler diye, biçen kiři pimdiden ücretini alýr ve sonsuz yařam için ürün toplar. ³⁷Biri eker, bařkasý biçer' sözü bu durumda dođrudur. ³⁸Ben sizi, emek vermediđiniz bir ürünü biçmeye gönderdim. Bařkalarý emek verdiler, siz ise onların emeđinden yararlandýnýz.»

³⁹O kentten birçok Samiriyeli, «Yapmýb olduđum her řeyi bana söyledi» diye tanýklýk eden kadýnýn sözü üzerine Ýsa'ya iman etti. ⁴⁰Samiriyeliler O'na gelip yanlarýnda kalmasý için rica ettiler. O da orada iki gün kaldý. ⁴¹O'nun sözü üzerine daha birçoklarý iman etti.

⁴²Bunlar kadýna: «Bizim iman etmemizin nedeni artýk senin sözlerin deđildir» diyorlardý. «Kendimiz işittik, O'nun gerçekten dünyanýn Kurtarıcýsý olduđunu biliyoruz.»

Bir memurun oğlu iyileştiriliyor

⁴³Bu iki günden sonra Ýsa oradan ayrýlýp Celile'ye gitti. ⁴⁴Ýsa'nýn kendisi, bir peygamberin kendi memleketinde saygý görmediđine tanýklýk etmiřti. ⁴⁵Celile'ye geldiđi zaman Celileliler O'nu iyi karřýladýlar. Çünkü onlar da bayram için gitmiřler ve bayramda O'nun Kudüs'te yaptýđý her řeyi görmüřlerdi.

⁴⁶Ýsa yine, suyu řaraba çevirdiđi Celile'nin Kana köyüne geldi. Orada saraya bađlý bir memur vardý. Ođlu Kefernahum'da hastaydı. ⁴⁷Adam, Ýsa'nýn Yahudiye'den Celile'ye geldiđini işitince yanýna gitti, ölmek üzere olan ođlunu gelip iyileřtirmesi için O'na yalvardý.

⁴⁸O zaman Ýsa adama, «Sizler, belirtiler ve harikalar görmedikçe iman etmeyeceksiniz» dedi.

⁴⁹Saray memuru Ýsa'ya, «Efendim, çocuđum ölmeden önce yetiř!» dedi.

⁵⁰Ýsa, «Git, ođlun yapayacak» dedi.

Adam Ýsa'nýn söylediđi söze iman ederek gitti. ⁵¹Daha yoldayken köleleri onu karřýlayýp ođlunun yapamakta olduđunu bildirdiler. ⁵²Adam onlara, ođlunun iyileřmeye bařladýđý saati sordu. «Dün öđle üstü saat birde[□] ate^oi dü^otü» dediler.

⁵³Baba bunun, Ýsa'nýn, «Ođlun yapayacak» dediđi saat olduđunu anladı. Kendisi ve bütün ev halký iman etti. ⁵⁴Bu, Ýsa'nýn Yahudiye'den Celile'ye gelipinde yaptýđý ikinci mucizeydi.

5. Bölüm

Havuzdaki kötürüm iyile^otiriliyor

Ýsa bundan sonra Yahudilerin bir bayramý nedeniyle Kudüs'e gitti. ²Kudüs'te Koyun Kapýsý yanýnda, Ýbran_cede Beytesta denilen beþ eyvanlý bir havuz vardýr. ³⁻⁴Bu eyvanlarýn altýnda kör, kötürüm, felçli hastalardan bir kalabalýk¹¹ yatardý. ⁵Orada otuz sekiz yýldýr hasta olan bir adam vardý. ⁶Ýsa hasta yatan bu adamý görünce ve onun uzun zamandýr bu durumda olduðunu anlayınca ona, «Ýyi olmak ister misin?» diye sordu.

⁷Hasta þöyle cevap verdi: «Efendim, su çalkandýðý zaman beni havuza indirecek kimsem yok, tam gireceðim an benden önce baþkasý giriyor.»

⁸Ýsa ona, «Kalk, döþeðini topla ve yürü» dedi.

⁹Adam o anda iyileþti. Döþeðini toplayýp yürümeye baþladý.

O gün Sept günüydü. ¹⁰Bu yüzden Yahudiler iyileþen adama, «Bugün Sept günü» dediler, «döþeðini toplaman yasaktýr.»

¹¹Ama adam onlara öyle cevap verdi: «Beni iyile^otiren kiþi bana, `Döþeðini topla ve yürü' dedi.»

¹²«Sana, `Döþeðini topla ve yürü' diyen adam kim?» diye sordular.

¹³Ýyileþen adam ise O'nun kim olduðunu bilmiyordu. Çünkü orasý kalabalýk olduðundan Ýsa çekilmiþti. ¹⁴Ýsa daha sonra adamý tapýnakta buldu. «Bak, iyi oldun. Artýk günah iþleme de baþýna daha kötü bir þey gelmesin» dedi.

¹⁵Adam Yahudilere gidip kendisini iyileþtirenin Ýsa olduðunu bildirdi. ¹⁶Sept günü böyle þeyler yaptýðý için Yahudiler Ýsa'ya zulmetmeye baþladýlar. ¹⁷Ama Ýsa onlara þu karþýlýðý verdi: «Babam hâlâ çalýþmaktadýr, ben de çalýþýyorum.»

¹⁸Ýpte bu nedenle Yahudiler O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler. Çünkü yalnız Sept günü düzenini bozmakla kalmamýþ, Tanrı'nýn kendi Babasý olduðunu söyleyerek kendisini Tanrı'ya eþit kılmýþtı.

Ya°am veren Ýsa

¹⁹Ýsa Yahudilere þöyle karþýlýk verdi: «Size doðrusunu söyleyeyim, Oðul, Baba'nýn yaptýklarýný görmedikçe kendiliðinden bir þey yapamaz. Baba ne yaparsa Oðul da ayný þeyi yapar. ²⁰Çünkü Baba Oðul'u sever ve yaptýklarýnýn hepsini O'na gösterir. Paþasýnýz diye O'na bunlardan daha büyük iþler de gösterecektir. ²¹Baba nasýl ölüleri diriltip onlara yaþam veriyorsa, Oðul da dilediði kimselere öylece yaþam verir. ²²Baba kimseyi yargýlamaz, tüm yargýlama iþini Oðul'a vermiþtir. ²³Öyle ki, herkes Baba'yý onurlandırdýðý gibi Oðul'u onurlandırsýn. Oðul'u onurlandırmayan, O'nu gönderen Baba'yý da onurlandırmaz.

²⁴«Size doðrusunu söyleyeyim, sözümü iþitip beni gönderene iman edenin sonsuz yaþamý vardýr. Böyle biri yargýlanmaz, ölümden yaþama geçmiþtir. ²⁵Size doðrusunu söyleyeyim, ölülerin Tanrı Oðlunun sesini iþitecekleri ve iþitenlerin yaþayacakları saat geliyor, geldi bile. ²⁶Çünkü Baba, kendisinde yaþam olduðu gibi, Oðul'a da kendisinde yaþam olma özelliðini verdi. ²⁷O'na yargýlama yetkisini de verdi. Çünkü O Ýnsanoðlu'dur. ²⁸Buna þapmayýn. Mezarda olanların hepsinin O'nun sesini iþitecekleri saat geliyor. ²⁹Ve onlar mezarlarından çýkacaklar. Ýyilik yapmýþ olanlar yaþamak, kötülük yapmýþ olanlar yargýlanmak üzere dirilecekler.

Ýsa'ya tanýklýk

³⁰«Ben kendiliðimden hiçbir þey yapamam. Ýpittiðim gibi yargýlarým ve benim yargým adildir. Çünkü amacým kendi istediðimi deðil, beni gönderenin istediðini yapmaktır. ³¹Eðer kendim için ben tanýklýk edersem, tanýklýðým geçerli olmaz. ³²Ama benim için tanýklýk eden baþka biri vardýr. O'nun benim için ettiði tanýklýðýn geçerli olduðunu bilirim. ³³Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da gerçeðe tanýklýk etti. ³⁴Ýnsandan tanýklýk kabul ettiðim için deðil, kurtulmanız için bunları söylüyorum. ³⁵Yahya, yanan ve ýþyk saçan bir çýraydý. Sizler onun ýþýðýnda bir süre için coþmak istediniz. ³⁶Ama benim, Yahya'nýnkinden daha büyük bir tanýklýðým var. Tamamlamam için Baba'nýn bana verdiði iþler, þu yaptýðým iþler, beni Baba'nýn gönderdiðine tanýklýk ediyor. ³⁷Beni gönderen Baba da benim için tanýklýk etmiþtir. Siz hiçbir zaman O'nun ne sesini i°ittiniz, ne de °eklini gördünüz. ³⁸O'nun sözü sizde yaþamýyor. Çünkü O'nun gönderdiði kiþiye iman etmiyorsunuz. ³⁹Kutsal Yazýları araþtırýyorsunuz. Çünkü bunlarda sonsuz yaþama sahip olduðunuzu sanýyorsunuz. Bana tanýklýk eden de bu yazýlardýr! ⁴⁰Öyleyken siz, ya°ama kavu°mak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹«Ýnsanlardan övgü kabul etmiyorum. ⁴²Ama ben sizi bilirim, içinizde Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³Ben Babamýn adına geldim, ama beni kabul etmiyorsunuz. Oysa baþka birisi kendi adına gelirse, onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı'nýn övgüsünü kazanmaya çalıþmýyorsunuz. Bu durumda nasýl iman edebilirsiniz? ⁴⁵Baba'nýn önünde sizi suçlayacaðýmý sanmayýn. Sizi suçlayan, umut baðladýðýnýz Musa'dýr. ⁴⁶Musa'ya iman etmiþ olsaydýnýz, bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkýmda yazmýþtır. ⁴⁷Ama onun yazýlarına iman etmezseniz, benim sözlerime nasýl iman edeceksiniz?»

6. Bölüm

Ýsa beþ bin kiþiyi doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Luk.9:10-17)

Bundan sonra Ýsa, Celile (Taberiye) gölünün karþý yakasýna geçti. ²Büyük bir kalabalýk O'nun ardýndan gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptýđý mucizeleri görmüþlerdi. ³Ýsa daða çýkýp orada öðrencileriyle birlikte oturdu. ⁴Yahudilerin Fýsýh bayramý yakýndý.

⁵Ýsa baþýný kaldýrýp büyük bir kalabalýđýn kendisine dođru geldiđini görünce Filipus'a, «Bunlarý doyurmak için nereden ekmek alalým?» diye sordu. ⁶Bu sözü onu sýnamak için söyledi, kendisi ne yapacađýný biliyordu.

⁷Filipus O'na þu cevabý verdi: «Her birinin az bir þey yiyebilmesi için iki yüz dinarlýk ekmek bile yetmez.»

⁸⁻⁹Öðrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeþi Andrey'a, Ýsa'ya dedi ki, «Burada beþ arpa ekmeðiyle iki balýđý olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam için bunlar nedir ki?»

¹⁰Ýsa, «Halký yere oturtun» dedi.

Orasý çimenlik bir yerdi. Böylece halk yere oturdu. Oradaki erkeklerin sayýsý beþ bin kadardý. ¹¹Ýsa ekmekleri aldı, þükrettikten sonra oturanlara istedikleri kadar dađýttý. Balýklarla da ayný þeyi yaptý. ¹²Herkes doyunca Ýsa öðrencilerine, «Artýklarý toplayın, hiçbir þey ziyan olmasýn» dedi.

¹³Beþ arpa ekmeðinden yiyenlerin býraktýđý artýklarý topladýlar ve bunlarla on iki sepet doldurdular. ¹⁴Halk, Ýsa'nýn yaptýđý mucizeyi görünce, «Gerçekten dünyaya gelecek olan peygamber budur» dedi.

¹⁵Ýsa onların gelip kendisini kral yapmak üzere zorla götüreceklerini bildiðinden tek baþýna yine daða çekildi.

Ýsa su üstünde yürüyor

(Mat.14:22-33; Mar.6:45-52)

¹⁶Akþam olunca öðrencileri göle indiler. ¹⁷Bir kayýða binerek gölün karþý yakasýndaki Kefernahum'a dođru yol aldýlar. Karanlýk basmýþtı ve Ýsa henüz yanlarına gelmemiþti. ¹⁸Güçlü bir rüzgâr estiðinden göl kabarmaya baþladı. ¹⁹Öðrenciler üç mil kadar[¶] kürek çektikten sonra, Ýsa'nýn gölün üstünde yürüyerek kayýða yaklaþtýđýný görünce korktular. ²⁰Ama Ýsa onlara, «Ben'im, korkmayın!» dedi. ²¹Bunun üzerine O'nu kayýða almak istediler. O anda kayýk

gitmekte oldukları karaya vardı.

²²Ertesi gün, gölün karpı yakasında kalmış olan halk, önceden orada sadece bir tek kayık bulunduğunu, İsa'nın kendi öğrencileriyle birlikte bu kayıkta binmediğini, öğrencilerinin yalnız gittiklerini anladı. ²³Rab'bin hükretmesinden sonra halkın ekmek yediği yerin yakınına Taberiye'den başka kayıklar geldi. ²⁴Halk, İsa'nın ve öğrencilerinin orada olmadığı görünce kayıklara binerek Kefernahum'a, İsa'yı aramaya gitti. ²⁵O'nu gölün karpı yakasında buldukları zaman, «Rabbî, buraya ne zaman geldin?» diye sordular.

Yaşam ekmeği

²⁶İsa böyle cevap verdi: «Size doğrusunu söyleyeyim, mucizeler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. ²⁷Geçici olan yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalan yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir.»

²⁸Onlar da onu sordular: «Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalıyız?»

²⁹İsa, «Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir» diye cevap verdi.

³⁰Bunun üzerine, «Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir mucize yaratacağın? Ne yapacağın?» dediler. ³¹«Atalarımız çölde man yediler. Yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.'»

³²İsa onlara dedi ki, «Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. ³³Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir.»

³⁴Onlar da, «Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!» dediler.

³⁵İsa, «Yaşam ekmeği ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz» dedi. ³⁶«Ama ben size dedim ki, 'Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.' ³⁷Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni ben asla kovmam. ³⁸Çünkü kendi isteğimi değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. ³⁹Beni gönderenin isteği budur: bana verdiklerinden hiçbirini yitirmeyeyim, ama son günde hepsini dirilteyim. ⁴⁰Çünkü Babamın isteği, O'nu gören ve O'na iman eden herkesin sonsuz yaşama kavuşmasıdır. Ben de böylelerini son günde dirilteceğim.»

⁴¹«Gökten inmiş olan ekmek ben'im» dediği için Yahudiler O'na karpı söylenmeye başladılar.

⁴²«Yusuf'un oğlu İsa değil mi bu?» diyorlardı. «Annesini de, babasını da tanıyoruz. Pimdi nasıl oluyor da, 'gökten indim' diyor?»

⁴³İsa, «Aranızda söylenmeyin» diye cevap verdi. ⁴⁴«Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemez. Bana geleni de son günde dirilteceğim. ⁴⁵Peygamberlerin

yazdığy gibi, `Tanrı onlarıñ hepsine kendi yollarınığı öğretecektir.' Baba'yı iğiten ve O'ndan öğrenen herkes bana gelir. ⁴⁶Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Baba'yı sadece Tanrı'dan gelen görmüğtür. ⁴⁷Size doğrusunu söyleyeyim, iman edenin sonsuz yağamı vardı. ⁴⁸Yađam ekmeği ben'im. ⁴⁹Atalarıñız çölde man yediler, yine de öldüler. ⁵⁰Gökten inen öyle bir ekmek var ki, ondan yiyeñ ölmeyecek. ⁵¹Gökten inmi° olan diri ekmek ben'im. Bu ekmekten yiyeñ sonsuza dek yağayacak. Dünyanıñ yağamı uğruna vereceğim ekmek de benim bedenimdir.»

⁵²Bunun üzerine Yahudiler, «Bu adam yememiz için bedenini bize nasıñ verebilir?» diyerek birbirleriyle çekişmeye bağladılar.

⁵³İsa onlara böyle dedi: «Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe, sizde yağam olmaz. ⁵⁴Bedenimi yiyeñin, kanımı içeneñ sonsuz yağamı vardı ve ben onu son günde dirilteceğim. ⁵⁵Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. ⁵⁶Bedenimi yiyip kanımı içeneñ bende yağar, ben de onda. ⁵⁷Yađayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nıñ aracılığıyla yağadığım gibi, bedenimi yiyeñ de benim aracılığıyla yağayacak. ⁵⁸İşte gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarıñızın yedikleri man gibi değildir. Atalarıñız öldüler. Oysa bu ekmeği yiyeñ sonsuza dek ya°ar.» ⁵⁹İsa bu sözleri Kefernahum'da havrada ders verirken söyledi.

Birçok kişi İsa'yı terk ediyor

⁶⁰Öđrencilerinin birçoğu bunu iğitince, «Bu söz çetindir, bunu kim kabul edebilir?» dediler.

⁶¹Öđrencilerinin buna karşı söylendiğini anlayan İsa, «Bu sizi pağırtıyor mu?» dedi. ⁶²«Ya İnsanoğlu'nun önceden bulunduğu yere yükseldiğini görürseniz...?» ⁶³Yađam veren Ruh'tur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yağamdır. ⁶⁴Yine de aranızda iman etmeyenler var.» İsa iman etmeyenlerin ve kendisini ele verecek olanıñ kim olduğunu bağlangıçtan biliyordu. ⁶⁵«Sizlere, `Baba'nıñ bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemez'¹ dememin nedeni budur» dedi.

⁶⁶Bunun üzerine öğrencilerinin birçoğu geri döndüler, artık O'nunla dolaşmaz oldular. ⁶⁷İsa o zaman Onikilere, «Siz de mi ayrılmak istiyorsunuz?» diye sordu.

⁶⁸Simun Petrus bu cevabı verdi: «Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yağamın sözleri sendedir.

⁶⁹İman ediyor ve biliyoruz ki, sen Tanrı'nın Kutsalısın.»

⁷⁰İsa onlara bu karşıılığı verdi: «Siz Onikileri seçeneñ değil miyim? Yine de aranızdan biri iblistir.» ⁷¹Simun İskariyot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü Yahuda Onikilerden biri olduğu halde İsa'yı ele verecekti.

7. Bölüm

Ýsa Kudüs'e gidiyor

Bundan sonra Ýsa Celile'de dolaşmaya başladı. Yahudiler O'nu öldürmeyi amaçladıkları için Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu. ²Yahudilerin Çardak bayramı¹ yaklaşmıştı. ³Bu nedenle Ýsa'nın kardeşleri O'na, «Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git» dediler, «öğrencilerin de yaptığın işleri görsünler. ⁴Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen bir kimse yaptıklarını gizlemez. Madem ki bu peyleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!» ⁵Kardeşleri bile O'na iman etmiyorlardı.

⁶Ýsa onlara, «Benim zamanım daha gelmedi» dedi, «oysa sizin için zaman hep uygundur. ⁷Dünya sizden nefret edemez, ama benden nefret ediyor. Çünkü yaptıklarının kötü olduğuna tanımlık ediyorum. ⁸Siz bu bayramı kutlamaya gidin. Ben şimdilik gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha dolmadı.»

⁹Ýsa bu sözleri söyleyip Celile'de kaldı.

¹⁰Ne var ki, kardeşleri bayramı kutlamaya gidince, kendisi de gitti. Ancak açıktan açıkta değil, gizlice gitti. ¹¹Yahudiler de O'nu bayram sırasında arıyor, «O nerede?» diye soruyorlardı.

¹²Kalabalık arasında O'nunla ilgili bir sürü laf fıslıdanıyordu. Bazıları, «Ýyi adamdır», bazıları da, «Hayır, tam tersine, halkı saptırıyor» diyorlardı.

¹³Bununla birlikte Yahudilerden korktukları için, hiç kimse O'ndan açıkça söz etmiyordu.

¹⁴Bayramın yarısı geçmişti. Ýsa da tapınağa gidip ders vermeye başladı. ¹⁵Yahudiler şaşkınlıklardı. «Bu adam hiç öğrenim görmediği halde, nasıl bu kadar bilgili olabilir?»¹ diyorlardı.

¹⁶Ýsa onlara, «Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir» diye karşılık verdi. ¹⁷«Eğer bir kimse Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu, yoksa kendiliğinden mi konuştuğunu bilecektir. ¹⁸Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister, ama kendisini göndereni yüceltmek isteyen doğrudur ve O'nda haksızlık yoktur. ¹⁹Musa size Kutsal Yasa'yı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz Yasa'yı yerine getirmiyor. Neden beni öldürmek istiyorsunuz?»

²⁰Kalabalık, «Cin çarptı seni!» dedi. «Seni öldürmek isteyen kim?»

²¹Ýsa, «Ben bir mucize¹ yaptım, hepiniz şaşkına döndünüz» diye cevap verdi. ²²«Musa size sünneti buyurduğu için | aslında bu, Musa'dan değil, atalarınızdan kalmadır | Sept günü birini sünnet edersiniz. ²³Musa'nın Yasası bozulması diye Sept günü biri sünnet ediliyor da, Sept günü bir adamı tamamen iyileştirdim diye bana neden kızıyorsunuz? ²⁴Dış görünüşe göre yargılamayın, yargıңыз adil olsun.»

Ýsa, Mesih midir?

²⁵Kudüslülerin bazýлары, «Öldürmek istedikleri adam bu deđil mi?» diyorlardý. ²⁶«Bakýn, açýkça konuþuyor, O'na bir þey demiyorlar. Yoksa önderler O'nun Mesih olduđunu gerçekten kabul ettiler mi? ²⁷Ama biz bu adamýn nereden geldiđini biliyoruz. Oysa Mesih geldiđi zaman O'nun nereden geldiđini kimse bilmeyecek.»

²⁸O sýrada tapýnakta ders veren Ýsa yüksek sesle þöyle dedi: «Hem beni tanýyorsunuz, hem de nereden olduđumu biliyorsunuz! Ben kendiliđimden gelmedim. Beni gönderen gerçektir. O'nu siz tanýmýyorsunuz. ²⁹Ben O'nu tanýrým. Çünkü ben O'ndaným, beni O gönderdi.»

³⁰Bunun üzerine O'nu yakalamak istediler, ama kimse O'na el sürmedi. Çünkü O'nun saati henüz gelmemiºti. ³¹Halktan birçok kiºi ise O'na iman etti. «Mesih gelince, bunun yaptýklarýndan daha mı çok mucize yapacak?» diyorlardý.

³²Ferisiler halkýn Ýsa hakkýnda böyle fýsýldaþtýđýný duydular. Baþkâhinler ve Ferisiler O'nu yakalamak için görevliler gönderdiler.

³³Ýsa, «Kýsa bir süre daha sizinleyim» dedi, «sonra beni gönderene gideceđim. ³⁴Beni arayacaksýnýz, ama bulamayacaksýnýz. Ve benim bulunduđum yere siz gelemesiniz.»

³⁵Bunun üzerine Yahudiler birbirlerine, «Bu adam nereye gidecek de biz O'nu bulamayacađýz?» dediler. «Yoksa Grekler arasýnda dađýlmýþ olanlara gidip Greklere mi ders verecek? ³⁶Beni arayacaksýnýz, ama bulamayacaksýnýz. Ve benim bulunduđum yere siz gelemesiniz' diyor. Ne demek istiyor?»

³⁷Bayramýn son ve en önemli günü Ýsa ayađa kalktý, yüksek sesle þöyle dedi: «Bir kimse susamýþsa bana gelsin, içsin. ³⁸Kutsal Yazý'da dendiđi gibi, bana iman edenin `içinden diri su ýrmaklarý akacaktır.'»

³⁹Bunu, kendisine iman edenlerin alacađý Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemiþti. Çünkü Ýsa henüz yüceltilmemiþti. ⁴⁰Halktan bazýлары bu sözleri iþitince, «Gerçekten beklediðimiz peygamber budur» dediler.

⁴¹Bazýлары da, «Bu Mesih'tir» diyorlardý.

Baþkalarý ise, «Olamaz! Mesih Celile'den mi gelecek?» dediler. ⁴²«Kutsal Yazý'da, `Mesih, Davut'un soyundan, Davut'un yapadýđý Beytlehem köyünden gelecek' denmemiþ midir?»

⁴³Böylece Ýsa'dan dolayý halk arasýnda ayrýlýk dođdu. ⁴⁴Bazýлары O'nu yakalamak istedilerse de, kimse O'na el sürmedi.

Yahudi önderlerin imansızlığı

⁴⁵Görevliler geri dönünce, ba^okâhinlerle Ferisiler, «Niçin O'nu getirmediniz?» diye sordular.

⁴⁶Görevliler, «Hiç kimse hiçbir zaman bu adamın konuştuğu gibi konuşmamıştır» karşılığında verdiler.

⁴⁷Ferisiler, «Yoksa siz de mi aldandınız?» dediler. ⁴⁸«Önderlerden ya da Ferisilerden O'na iman eden oldu mu hiç? ⁴⁹Kutsal Yasa'yı bilmeyen bu halk lanetlidir.»

⁵⁰⁻⁵¹Yıçlerinden biri, daha önce İsa'ya gelmiş olan Nikodim, onlara böyle dedi: «Yasamıza göre, bir adamı dinlemeden, ne yaptığını öğrenmeden onu yargılamak doğru mu?»

⁵²Ona, «Yoksa sen de mi Celile'densin?» diye karşılık verdiler. «Araştır, bak, Celile'den peygamber çıkmaz.»

⁵³Bundan sonra herkes evine gitti.

8. Bölüm

Zinada yakalanan kadın

İsa ise Zeytin dağına gitti. ²Ertesi sabah erkenden yine tapınağa döndü. Bütün halk O'nun yanına geliyordu. O da oturup onlara ders vermeye başladı. ³⁻⁴Din bilgileri ve Ferisiler, zina ederken yakalanmış bir kadın getirdiler. Kadını orta yere çıkararak İsa'ya, «Öğretmen, bu kadın tam zina ederken yakalandı» dediler. ⁵«Musa, Yasa'da bize böyle kadınların taşlanması buyurdu, sen ne dersin?» ⁶Bunları İsa'yı sınamak amacıyla söylüyorlardı; O'nu suçlayabilmek için bir neden arıyorlardı.

İsa eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu. ⁷Durmadan aynı soruyu sormaları üzerine doğruldu ve, «Aranızda günahsız olan, ona ilk taşı atсын!» dedi.

⁸Sonra yine eğildi, toprağa yazmaya koyuldu. ⁹Bunu işittikleri zaman, başta taşlılar olmak üzere, birer birer dıparı çıkıp İsa'yı yalnız bıraktılar. Kadın ise orta yerde duruyordu. ¹⁰İsa doğrulup ona, «Kadın, nerede onlar? Hiçbiri seni yargılamadı mı?» diye sordu.

¹¹Kadın, «Hiçbiri, efendim» dedi.

İsa, «Ben de seni yargılamıyorum» dedi. «Git, artık bundan sonra günah işleme!»[□]

Geçerli tanýklýk

¹²Ýsa yine halka seslenip þöyle dedi: «Ben dünýanýn ýpýðýým. Benim ardýmdan gelen, asla karanlýkta yürümez, yapam ýpýðýna sahip olur.»

¹³Ferisiler, «Sen kendin için tanýklýk ediyorsun, tanýklýðýn geçerli deðil» dediler.

¹⁴Ýsa onlara þu karþýlýðý verdi: «Kendim için tanýklýk etsem bile tanýklýðým geçerlidir. Çünkü nereden geldiðimi ve nereye gideceðimi biliyorum. Oysa siz nereden geldiðimi, nereye gideceðimi bilmiyorsunuz. ¹⁵Siz insan gözüyle yargýlýyorsunuz. Ben kimseyi yargýlamam. ¹⁶Ama yargýlasam bile benim yargým doðrudur. Çünkü ben yalnız deðilim, ben ve beni gönderen Baba, birlikte yargýlarýz. ¹⁷Yasanýzda da, 'Ýki kiþinin tanýklýðý geçerlidir' diye yazýlmýþtır. ¹⁸Kendim için tanýklýk eden bir ben varým, bir de beni gönderen Baba benim için tanýklýk ediyor.»

¹⁹O zaman O'na, «Baban nerede?» diye sordular.

Ýsa þu karþýlýðý verdi: «Siz ne beni tanýrsýnýz, ne de Babamý. Beni tanýsaydýnýz, Babamý da tanýrdýnýz.»

²⁰Ýsa bu sözleri tapýnakta ders verirken, baðýp toplanan yerde söyledi. Kimse O'nu yakalamadý. Çünkü saati henüz gelmemiþti.

²¹Ýsa yine onlara, «Ben gidiyorum. Beni arayacaksýnýz ve günahýnýzýn içinde öleceksiniz. Benim gideceðim yere siz gelemesiniz» dedi.

²²Yahudiler, «Yoksa kendini mi öldürecek?» dediler. «Çünkü, 'Benim gideceðim yere siz gelemesiniz' diyor.»

²³Ýsa onlara, «Siz apaðýdansýnýz, ben yukarıdaným» dedi. «Siz bu dünyadansýnýz, ben bu dünyadan deðilim. ²⁴Ýpte bu nedenle size, 'Günahlarýnýzýn içinde öleceksiniz' dedim. Benim O olduðuma¹ iman etmezseniz, günahlarýnýzýn içinde öleceksiniz.»

²⁵O'na, «Sen kimsin?» diye sordular.

Ýsa, «Baþlangýçtan beri size ne söyledimse, O'yum» dedi. ²⁶«Sizinle ilgili söyleyecek ve sizleri yargýlayacak çok °eyim var. Beni gönderen gerçektir. Ben O'ndan i°ittiklerimi dünyaya bildiriyorum.»

²⁷Ýsa'nýn kendilerine Baba'dan söz ettiðini anlamadýlar. ²⁸Bu nedenle Ýsa þöyle dedi: «Ýnsanoðlu'nu yukarı kaldýrdýðýnýz zaman benim O olduðumu, kendiliðimden hiçbir þey yapmadýðýmý, ama týpký Baba'nýn bana öğrettiði gibi konuþtuðumu anlayacaksýnýz. ²⁹Beni gönderen benimledir, O beni yalnız býrakmadý. Çünkü ben her zaman O'nu hoþnut edeni yaparým.»

³⁰Bu sözler üzerine birçokları O'na iman etti.

Ýbrahim'in çocukları, Ýblis'in çocukları

³¹⁻³²Ýsa kendisine iman etmiş olan Yahudilere, «Eđer benim sözüme bađlý kalýrsanız, gerçekten öđrencilerim olursunuz. Gerçeđi bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kýlacak» dedi.

³³«Biz Ýbrahim'in soyundanýz» diye karþýlýk verdiler, «hiçbir zaman kimseye kölelik etmedik. Nasýl oluyor da sen, `Özgür olacaksýnýz' diyorsun?»

³⁴Ýsa, «Size dođrusunu söyleyeyim, günah işleyen herkes günahýn kölesidir» dedi. ³⁵«Köle ev halkýnýn sürekli bir üyesi deđildir, ama ođul sürekli üyesidir. ³⁶Bunun için, Ođul sizi özgür kýlarsa, gerçekten özgür olursunuz. ³⁷Ýbrahim'in soyundan olduđunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüređinizde sözüme yer vermiyorsunuz. ³⁸Ben Babamýn yanýnda gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan ípittiklerinizi yapıyorsunuz.»

³⁹«Bizim babamýz Ýbrahim'dir» diye karþýlýk verdiler.

Ýsa, «Ýbrahim'in çocukları olsaydı, Ýbrahim'in yaptýklarýný yapardı» dedi. ⁴⁰«Ama şimdi beni | Tanrı'dan _p_tt_đ_ gerçeđ_s_zlere bildireni | öldürmek istiyorsunuz. Ýbrahim bunu yapmadý. ⁴¹Siz babanızın yaptýklarýný yapıyorsunuz.»

«Biz zinadan dođmadýk. Bir tek Babamýz var, o da Tanrı'dýr» dediler.

⁴²Ýsa, «Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz» dedi. «Çünkü ben Tanrı'dan çýkýp geldim. Kendiliđimden gelmedim, beni O gönderdi. ⁴³Söylediklerimi neden anlamýyorsunuz? Benim sözüme dinlemeye dayanamýyorsunuz da ondan. ⁴⁴Siz babanız Ýblis'tensiniz ve babanızın arzularýný yerine getirmek istiyorsunuz. O bađlangýçtan beri katildi. Gerçeđe bađlý kalmadı. Çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi dođaldýr^l. Çünkü o yalancýdýr ve yalanın babasýdır. ⁴⁵Ama ben gerçeđi söylüyorum. Ýpte bunun için bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶Hanginiz bana günahlý olduđumu kanýtlayabilir? Gerçeđi söylüyorsam, niçin bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷Tanrı'dan olan, Tanrı'nýn sözlerini dinler. Ýpte siz Tanrı'dan olmadýđýnýz için dinlemiyorsunuz.»

Ýsa'nýn yüceliđi

⁴⁸Yahudiler O'na þu karþýlýđý verdiler: «`Sen, cin çarpmýþ bir Samiriyelisin' demekte haklý deđil miyiz?»

⁴⁹Ýsa, «Beni cin çarpmadı» dedi. «Ben Babamý onurlandıırýyorum, ama siz beni aþađýlıyorsunuz. ⁵⁰Ben kendimi yüceltmek istemiyorum, ama bunu isteyen ve yargýlayan biri vardýr. ⁵¹Size dođrusunu söyleyeyim, bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla görmeyecektir.»

⁵²Yahudiler, «Seni cin çarptýđýný şimdi anlıyoruz» dediler. «Ýbrahim öldü, peygamberler de

öldü. Oysa sen, `Bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla tatmayacaktır' diyorsun. ⁵³Yoksa sen babamız Ýbrahim'den üstün müsün? O öldü, peygamberler de öldü. Sen kendini kim sanýyorsun?»

⁵⁴Ýsa þu karþýlýđý verdi: «Eđer ben kendimi yüceltirsem, yüceliđim hiçtir. Beni yücelten, `Tanrýmız' diye çağýrdýđýnız Babamdýr. ⁵⁵Siz O'nu tanýmýyorsunuz, ama ben tanýrým. O'nu tanýmadýđýmý söylersem, sizin gibi yalancý olurum. Ama ben O'nu tanýrým ve sözüne uyarým. ⁵⁶Babanız Ýbrahim günümü göreceđi için sevinçle co'umu'tu. Gördü ve sevindi.»

⁵⁷Yahudiler, «Sen daha elli yaþýnda bile deđilsin. Ýbrahim'i de mi gördün?» dediler.

⁵⁸Ýsa, «Size dođrusunu söyleyeyim, Ýbrahim dođmadan önce ben varým» dedi.

⁵⁹O zaman Ýsa'yý taþlamak için yerden taþ aldýlar, ama O gizlenip tapýnaktan çýktý.

9. Bölüm

Kör bir adam iyile°tiriliyor

Ýsa yolda giderken dođuþtan kör bir adam gördü. ²Öđrencileri Ýsa'ya, «Rabbî, kim günah iþledi de bu adam kör dođdu? Kendisi mi, yoksa annesi babasý mı?» diye sordular.

³Ýsa þu cevabý verdi: «Ne kendisi, ne de annesi babasý günah iþledi. Tanrý'nýn iþleri onun yapamýnda görülsün diye kör dođdu. ⁴Beni gönderenin iþlerini vakit daha gündüzken yapmalýýz. Gece geliyor, o zaman kimse çalyþamaz. ⁵Dünyada olduđum sürece dünyanýn ýþýđý ben'im.»

⁶Bu sözleri söyledikten sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamýn gözlerine sürdü. ⁷Adama, «Git, Þiloha havuzunda yıkan» dedi. Þiloha, `gönderilmiþ' anlamýna gelir.

Adam gidip yıkandý, gözleri açýlmýþ olarak döndü. ⁸Komþularý ve onu daha önce dilenirken görenler, «Oturup dilenen adam deđil mi bu?» dediler.

⁹Kimi, «Evet, odur» dedi, kimi de «Hayýr, ama ona benziyor» dedi.

Kendisi ise, «Ben oyum» dedi.

¹⁰«Öyleyse, gözlerin nasýl açýldý?» diye sordular.

¹¹O da þöyle cevap verdi: «Ýsa adýndaki adam çamur yapýp gözlerime sürdü ve bana, `Þiloha'ya git, yıkan' dedi. Ben de gidip yıkandým ve gözlerim açýldý.»

¹²Ona, «Nerede O?» diye sordular.

«Bilmiyorum» dedi.

Ferisilerin soruşturması

¹³Eskiden kör olan adamı Ferisilerin yanına götürdüler. ¹⁴İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Sept günüydü. ¹⁵Bu nedenle Ferisiler de adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular. O da, «İsa gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve şimdi görüyorum» dedi.

¹⁶Bunun üzerine Ferisilerin bazıları, «Bu adam Tanrı'dan değildir» dediler. «Çünkü Sept günüyle ilgili buyruğa uymuyor.»

Ama başkaları, «Günahkâr bir adam nasıl böyle mucizeler yapabilir?» dediler.

Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷Eskiden kör olan adama yine sordular: «Senin gözlerini açtığına göre, O'nun hakkında sen ne diyorsun?»

Adam, «O bir peygamberdir» dedi.

¹⁸Yahudiler, gözleri açılmış olan adamın annesiyle babasını çadırından onun daha önce kör olduğuna ve gözlerinin açıldığını inanmadılar. ¹⁹Onlara, «Kör doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Peki, şimdi nasıl görüyor?» diye sordular.

²⁰Adamın annesiyle babası bu karşılığı verdiler: «Bunun bizim oğlumuz olduğunu ve kör doğduğunu biliyoruz. ²¹Ama şimdi nasıl gördüğünü, gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz, ona sorun. Ergin yaftadır, kendisi için kendisi konuşsun.»

²²Yahudilerden korktukları için böyle konuştular. Çünkü Yahudiler, İsa'nın Mesih olduğunu açıkça söyleyeni havra dışı etmek için aralarında sözbirliği etmişlerdi. ²³Bundan dolayı adamın annesiyle babası, «Ergin yaftadır, ona sorun» dediler.

²⁴Eskiden kör olan adamı ikinci kez çadırı, «Tanrı hakkı için doğruyu söyle»¹ dediler, «biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz.»

²⁵O da böyle cevap verdi: «O'nun günahkâr olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim bir şey var, kördüm, şimdi görüyorum.»

²⁶O zaman ona, «Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?» dediler.

²⁷Onlara, «Size demin söyledim, ama dinlemediniz» dedi. «Niçin yeniden ipitmek istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun öğrencileri olmak niyetindesiniz?»

²⁸Adama söverek, «O'nun öğrencisi sensin!» dediler. «Biz Musa'nın öğrencileriyiz. ²⁹Tanrı'nın Musa'yla konuştuğunu biliriz. Ama bu adamın nereden geldiğini bilmiyoruz.»

³⁰Adam onlara þu karþýlýðý verdi: «Þaþýlacak þey! O'nun nereden geldiðini bilmiyorsunuz, ama gözlerimi O açtı. ³¹Tanrı'nın, günahkârları dinlemediğini biliriz. Ama Tanrı, kendisine tapan ve isteğini yerine getiren kişiyi dinler. ³²Dünya var olalı, bir kimsenin dođudan kör olan birinin gözlerini açtıðı duyulmamıþtır. ³³Bu adam Tanrı'dan olmasaydı, hiçbir þey yapamazdı.»

³⁴Onlar buna karþılık, «Tamamen günah içinde dođdun, sen mi bize ders vereceksin?» diyerek onu dýþarı attılar.

Ruhsal körlük

³⁵Ýsa adamı kovduklarını duydu. Onu bularak, «Sen Ýnsanođlu'na iman ediyor musun?» diye sordu.

³⁶Adam þu cevabı verdi: «Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim.»

³⁷Ýsa, «O'nu gördün. Þimdi seninle konuşan O'dur» dedi.

³⁸Adam, «Rab, iman ediyorum!» diyerek Ýsa'ya tapındı.

³⁹Ýsa, «Görmeyenler görsün, görenler kör olsun diye yargıçlık etmek üzere bu dünyaya geldim» dedi.

⁴⁰O'nun yanında bulunan bazı Ferisiler bu sözleri iºitince, «Yoksa biz de mi körüz?» diye sordular.

⁴¹Ýsa, «Kör olsaydınız günahınız olmazdı» dedi, «ama þimdi, 'Görüyoruz' dediğiniz için günahınız duruyor.

10. Bölüm

Ýyi çoban

«Size doğrusunu söyleyeyim, koyun ağılına kapýdan girmeyip başka yoldan giren kişi hýrsız ve hayduttur. ²Kapýdan giren ise koyunların çobanıdır. ³Kapıyı bekleyen ona kapıyı açar. Koyunlar çobanın sesini iþitirler, o da kendi koyunlarını adlarıyla çağırır ve onları dýþarı götürür. ⁴Kendi koyunlarının hepsini dýþarı çýkarınca önlerinden gider, koyunlar da onu izler. Çünkü onun sesini tanırlar. ⁵Bir yabancıyı peþinden gitmezler, ondan kaçarlardı. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.»

⁶Ýsa onlara bu örneði anlattıysa da, ne demek istediğini anlamadılar.

⁷Bunun için Ýsa yine, «Size dođrusunu söyleyeyim» dedi, «ben koyunların kapısýyım.

⁸Benden önce gelenlerin hepsi hýrsız ve hayduttu, ama koyunlar onları dinlemedi. ⁹Kapı ben'im. Bir kimse benim aracılığımı içeri girerse kurtulur. Girer, çýkar ve otlak bulur.

¹⁰Hýrsız ancak çalıp öldürmek ve yok etmek için gelir. Bense insanlar yaºama, bol yaºama sahip olsunlar diye geldim. ¹¹Ben iyi çobanıyım. Ýyi çoban koyunları uđruna canını verir.

¹²Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağdır. ¹³Adam kaçar. Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. ¹⁴⁻¹⁵Ben iyi çobanım. Benimkileri tanıyım. Baba beni tanıdı, ben de Baba'yı tanıdım gibi, benimkiler de beni tanıyır. Ben koyunlarımdan uğruna canımı veririm. ¹⁶Bu adıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi işitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. ¹⁷Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için Baba beni sever. ¹⁸Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babamdan aldım.»

¹⁹Bu sözlerden dolayı Yahudiler arasında yine ayrılık doğdu. ²⁰Birçođu, «O'nu cin çarpmış, delidir. Niçin O'nu dinliyorsunuz?» diyordu.

²¹Başkaları ise, «Bunlar, cin çarpmış bir adamın sözleri değildir» dediler. «Cin, körlerin gözlerini açabilir mi?»

Ýsa'ya karřı tepkiler büyüyor

²²O sırada Kudüs'te tapınağın açılışını anma bayramı kutlanıyordu. Mevsim kıptı. ²³Ýsa tapınağın avlusunda, Süleyman'ın Eyvanında yürüyordu. ²⁴Yahudiler O'nun çevresini sararak, «Bizi daha ne kadar zaman kışkuda bırakacaksınız?» dediler. «Eđer Mesih isen, bize açıkça söyle.»

²⁵Ýsa onlara řu karşılığın verdi: «Size söyledim, ama iman etmiyorsunuz. Babamın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. ²⁶Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü benim koyunlarımdan değilsiniz. ²⁷Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanıyım, onlar da beni izler. ²⁸Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz. ²⁹Onları bana veren Babam her şeyden üstündür. Onları Baba'nın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez. ³⁰Ben ve Baba biriz.»

³¹Yahudiler O'nu taplamak için yerden yine taş aldılar. ³²Ýsa onlara, «Size Baba'dan kaynaklanan birçok iyi işler gösterdim» dedi. «Bu işlerden hangisi için beni taplıyorsunuz?»

³³Yahudiler böyle cevap verdiler: «Seni iyi işlerden ötürü değil, küfür ettiğin için taplıyoruz. Ýnsan olduğun halde Tanrı olduğun ileri sürüyorsun.»

³⁴Ýsa řu karşılığın verdi: «Yasanızda, `Siz ilahlarsınız, dedim' diye yazılı değil mi? <sup>35</sup>Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. <sup>36</sup>Baba beni kendine ayrıp dünyaya gönderdi. Öyleyse `Tanrı'nın Ođluyum' dediğim için bana nasıl `Küfür ediyorsun' dersiniz? ³⁷Eđer Babamın işlerini yapıyorsam, bana iman etmeyin. ³⁸Ama yapıyorsam, bana iman etmeseniz bile, yaptığım işlere iman edin. Öyle ki, Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilesiniz ve anlayacaksınız.»

³⁹O'nu yine yakalamaya çalıştırlarsa da, ellerinden sıyrılıp kurtuldu.

⁴⁰Tekrar a'eria nehrinin ötesine, Yahya'nın baþlangıçta vaftiz ettiđi yere gitti ve orada kaldý.

⁴¹Birçokları, «Yahya hiç mucize yapmadý, ama bu adam için söylediklerinin hepsi dođru çýktý» diyerek Ýsa'ya geldiler. ⁴²Ve orada birçokları O'na iman etti.

11. Bölüm

Lazar'ın ölümü

Meryem ile kızkardeþi Marta'nın köyü olan Beytanya'dan Lazar adýnda bir adam hastalanmýþtı. ²Meryem, Rab'be hoş kokulu yađ sürüp saçlarıyla O'nun ayaklarını silen kadýndý. Hasta Lazar ise Meryem'in kardeþiydi. ³Ýki kızkardeþ Ýsa'ya, «Rab, sevdiđin ki'i hasta» diye haber gönderdiler.

⁴Ýsa bunu iþitince, «Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak; Tanrı'nın yüceliđine, Tanrı Ođlunun yüceltilmesine hizmet edecek» dedi.

⁵Ýsa Marta'yý, kızkardeþini ve Lazar'y severdi. ⁶⁻⁷Bu nedenle, Lazar'ın hasta olduđunu duyunca bulunduđu yerde iki gün daha kaldýktan sonra öđrencilere, «Yahudiye'ye dönelim» dedi.

⁸Öđrenciler O'na, «Rabbî» dediler, «Yahudiler demin seni taþlamaya kalkýþtılar. Yine oraya mı gidiyorsun?»

⁹Ýsa þu karþýlýđý verdi: «Günün on iki saati yok mu? Gündüz yürüyen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ýþýđýný görür. ¹⁰Oysa gece yürüyen sendeler. Çünkü kendisinde ýþýk yoktur.» ¹¹Bu sözleri söyledikten sonra, «Dostumuz Lazar uyumuþtur» diye ekledi, «ama onu uyandırmaya gidiyorum.»

¹²Öđrenciler, «Rab» dediler, «uyumu'sa iyile'ecektir.»

¹³Ýsa Lazar'ın ölümünden söz ediyordu, ama onlar olađan uykudan söz ettiđini sanmýþlardý.

¹⁴Bunun üzerine Ýsa açıkça, «Lazar öldü» dedi. ¹⁵«Ýman etmeniz için, orada bulunmadýđýma sizin yararýnýza seviniyorum. Þimdi onun yanýna gidelim.»

¹⁶Ýkiz^[1] diye anýlan Tomas diđer öđrencilere, «Biz de gidelim, O'nunla birlikte ölelim!» dedi.

Marta ile Meryem'in yası

¹⁷Ýsa Beytanya'ya yaklaþýnca Lazar'ın dört gündür mezarda olduđunu öđrendi. ¹⁸Beytanya, Kudüs'e on beþ ok atýmý kadar uzaklýktaydı. ¹⁹Yahudilerin birçođu Marta ile Meryem'i kardeþlerinin ölümünden dolayý teselli etmek için yanlarına gelmiþlerdi. ²⁰Marta Ýsa'nın geldiđini duyunca O'nu karþýlamaya çýktý, Meryem ise evde kaldý.

²¹Marta Ýsa'ya, «Rab» dedi, «burada olsaydın, kardeþim ölmezdi. ²²Þimdi bile, Tanrı'dan ne

dilersen Tanrı'nın onu sana vereceğini biliyorum.»

²³İsa, «Kardeşin dirilecektir» dedi.

²⁴Marta, «Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum» dedi.

²⁵İsa ona, «Diriliş ve yaşam benim» dedi. «Bana iman eden kişi ölse de yapayacaktır.

²⁶Ya'ayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?»

²⁷Marta, «Evet, Rab» dedi. «Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman ettim.» ²⁸Bunu söyledikten sonra gidip kızkardeşi Meryem'i gizlice çağırды. «Öğretmen burada, seni çağırıyor» dedi.

²⁹Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa'nın yanına gitti. ³⁰İsa henüz köye varmamıştı, hâlâ Marta'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. ³¹Meryem'le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler.

³²Meryem İsa'nın bulunduğu yere vardı. O'nu görünce ayaklarına kapanarak, «Rab» dedi, «burada olsaydın, kardeşim ölmezdi.»

³³Meryem'in ve onunla gelen Yahudilerin ağladığını gören İsa'nın ruhunu hüznü kapladı, yüreği sızladı. ³⁴«Onu nereye koydunuz?» diye sordu.

O'na, «Rab, gel gör» dediler.

³⁵İsa ağladı. ³⁶Yahudiler, «Bakın, onu ne kadar seviyormuş!» dediler.

³⁷Ama içlerinden bazıları, «Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar'ın ölümünü de önleyemez miydi?» dediler.

İsa, Lazar'ı diriltiyor

³⁸İsa yine derinden hüznülenerek mezara vardı. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. ³⁹İsa, «Taş kaldırın!» dedi.

Ölenin kızkardeşi Marta, «Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu» dedi.

⁴⁰İsa ona, «Ben sana, `iman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin' demedim mi?» dedi.

⁴¹Bunun üzerine taş kaldırдыlar. İsa gözlerini gökyüzüne dikerek şöyle dedi: «Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. ⁴²Beni her zaman işittiğini biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye söyledim.» ⁴³Bunları söyledikten

sonra yüksek sesle, «Lazar, dýþary çýk!» diye bađýrdý.

⁴⁴Ölü, elleri ayaklarý sargýlarla bađlý, yüzi bezle sarýlmýþ olarak dýþary çýktý. Ýsa oradakilere, «Onu çözüñ ve býrakýñ gitsin» dedi.

⁴⁵O zaman, Meryem'e gelen ve Ýsa'nýñ yaptýklarýný gören Yahudilerin birçođu Ýsa'ya iman etti. ⁴⁶Ama içlerinden bazýlarý Ferisilere giderek Ýsa'nýñ yaptýklarýný onlara bildirdiler.

Ýsa'yý öldürme tasarýsý

(Mat.26:1-5; Mar.14:1-2; Luk.22:1-2)

⁴⁷Bunun üzerine baþkâhinler ve Ferisiler, Yüksek Kurul'u toplayýp dediler ki, «Ne yapacađýz? Bu adam birçok mucize yapýyor. ⁴⁸Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalýlar da gelip kutsal yerimizi ve ulusumuzu ortadan kaldýracaklar.»

⁴⁹Ýçlerinden biri, o yýl baþkâhin olan Kayafa, «Hiçbir þey bilmiyorsunuz» dedi. ⁵⁰«Bütün ulus yok olacađýna, halk uđruna bir tek adamýñ ölmesi sizin için daha uygun. Bunu anlamýyor musunuz?»

⁵¹⁻⁵²Bunu kendiliđinden söylemiyordu. O yýl baþkâhini olarak Ýsa'nýñ, ulusun uđruna, ve yalnız ulusun uđruna deđil, Tanrý'nýñ dađýlmýþ çocuklarýný toplayýp birleþtirmek için de öleceđine ilipkin peygamberlikte bulunuyordu. ⁵³Böylece o günden itibaren Ýsa'yý öldürmek için düzen kurmaya baþladýlar.

⁵⁴Bu yüzden Ýsa artýk Yahudiler arasýnda açýkça dolaþmaz oldu. Oradan ayrýlarak çöle yakýn bir yere, Efraim denilen kente gitti. Öđrencileriyle birlikte orada kaldý. ⁵⁵Yahudilerin Fýsýh bayramý yakýndý. Taþradakilerin birçođu bayramdan önce arýnmak için Kudüs'e gitti. ⁵⁶Orada Ýsa'yý arayýp durdular. Tapýnaktayken birbirlerine, «Ne dersiniz, bayrama hiç gelmeyecek mi?» diye soruyorlardý.

⁵⁷Ba°kâhinlerle Ferisiler O'nu yakalayabilmek için, yerini bilenlerin haber vermesini buyurmu°lardý.

12. Bölüm

Ýsa Beytanya'da

(Mat.26:6-13; Mar.14:3-9)

Ýsa, Fýsýh bayramýndan altý gün önce, ölümden dirilttiđi Lazar'ýñ bulunduđu Beytanya'ya geldi. ²Orada kendisi için bir ziyafet düzenlediler. Marta hizmet ediyordu. Ýsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri de Lazar'dý. ³Meryem, çok deđerli saf hintsümbülü yađýndan yarým

litre kadar¹ getirerek Ýsa'nýn ayaklarýna sürdü ve saçlarýyla ayaklarýný sildi. Ev yađýn güzel kokusuyla doldu.

⁴⁻⁵Ama öđrencilerinden biri, Ýsa'yý sonradan ele verecek olan Yahuda Ýskariyot, «Bu yađ neden üç yüz dinara satýlýp parasý yoksullara verilmedi?» dedi. ⁶Bunu, yoksullarla ilgilendiđi için deđil, hýrsýz olduđu için söylüyordu. Ortak para kutusu ondaydý ve kutuya konulandan aþýrýyordu.

⁷Ýsa, «Kadýný rahat býrak» dedi. «Bunu benim gömüleceđim gün için saklasýn. ⁸Yoksullar her zaman aranyzdayr, ama ben her zaman aranyzda olmayacađým.»

⁹Yahudilerden büyük bir kalabalýk Ýsa'nýn Beytanya'da bulunduđunu öđrendi ve yalnız Ýsa için deđil, O'nun ölümden dirilttiđi Lazar'yı da görmek için oraya geldi. ¹⁰Baþkâhinler ise Lazar'yı da öldürmeyi tasarladýlar. ¹¹Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi gidip Ýsa'ya iman ediyordu.

Ýsa'nýn Kudüs'e giriþi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Luk.19:28-40)

¹²Ertesi gün, bayramý kutlamaya gelen büyük kalabalýk Ýsa'nýn Kudüs'e gelmekte olduđunu duydu. ¹³Hurma dallarý alarak O'nu karþýlamaya çýktýlar. «Hozana! Rab'bin adýyla gelene, Ýsrail'in Kralýna övgüler olsun!» diye bađýrýyorlardý.

¹⁴⁻¹⁵Ýsa bir sýpa bulup üzerine bindi. Yazýlmýþ olduđu gibi,

«Korkma, ey Siyon kýzý!

Bak, Kralýn bir sýpaya binmiþ geliyor.»

¹⁶Öđrencileri ilkin bunlarý anlamadýlar. Ama Ýsa yüceltikten sonra bu sözlerin O'nun hakkýnda yazýldýđýný, halkýn bunlarý O'nun için yapmýþ olduđunu hatýrladýlar. ¹⁷Lazar'yı mezardan çađýrýp ölümden dirilttiđi sýrada Ýsa'yla birlikte bulunan kalabalýk buna tanýklýk etti. ¹⁸Ýsa'nýn bu mucizeyi yaptýđýný duyan halk O'nu karþýlamaya çýktý. ¹⁹Ferisiler ise birbirlerine, «Görüyorsunuz, elinizden hiçbir þey gelmiyor. Tüm dünya O'nun peþine takýldý» dediler.

Ýsa öleceđini önceden bildiriyor

²⁰Bayramda tapýnmak üzere Kudüs'e gidenler arasýnda bazı Grekler vardý. ²¹Bunlar, Celile'nin Beytsayda kentinden olan Filipus'a gelerek, «Efendimiz, Ýsa'yý görmek istiyoruz» diye rica ettiler.

²²Filipus gitti, bunu Andrey'a bildirdi. Andrey ve Filipus da gidip Ýsa'ya haber verdiler.

²³Ýsa, «Ýnsanođlu'nun yüceltileceđi saat geldi» diye karþýlýk verdi. ²⁴«Size dođrusunu söyleyeyim, buđday tanesi toprađa düþüp ölmedikçe yalnýz kalýr. Ama ölürse çok ürün verir. ²⁵Canýný seven, onu yitirir. Ama bu dünýada canýný gözden çýkaran^l, onu sonsuz yaþam için koruyacaktır. ²⁶Bana hizmet etmek isteyen, ardýmdan gelsin. Ben neredeysem bana hizmet eden de orada olacak. Baba, bana hizmet edeni onurlandıracaktır. ²⁷Þimdi yüređim sýkýlýyor, ne diyeyim? `Baba, beni bu saatten kurtar' mı diyeyim? Ama ben bu amaç için bu saate geldim. ²⁸Baba, adýný yücelt!»

Bunun üzerine gökten bir ses geldi: «Adýmý yücelttim ve yine yücelteceđim.»

²⁹Orada duran ve bunu iþiten kalabalýk, «Gök gürlledi» dedi.

Baþkalarý, «Bir melek O'nunla konu°tu» dedi.

³⁰Ýsa, «Bu ses benim için deđil, sizin içindi» dedi. ³¹«Bu dünýa þimdi yargýlanýyor. Bu dünýanın egemeni þimdi dýþarı atýlacak. ³²Ben yerden yukarı kaldýrýldýđým zaman bütün insanlarý kendime çekeceđim.» ³³Ýsa bunu, nasýl öleceđini belirtmek için söylüyordu.

³⁴Kalabalýk O'na þöyle karþýlýk verdi: «Kutsal Yasa'dan öđrendiđimize göre Mesih sonsuza dek kalacaktır. Nasýl oluyor da sen, `Ýnsanođlu yukarı kaldýrýlmalýdır' diyorsun? Kimdir bu Ýnsanođlu?»

³⁵Ýsa, «İþýk, kýsa bir süre daha aranýzdadır» dedi. «Karanlýkta kalmamak için ýþýđýnýz varken yürüyün. Karanlýkta yürüyen nereye gittiđini bilmez. ³⁶Sizde ýþýk varken ýþýđa iman edin ki, ýþýđýn ođulları olasýnýz.»

Ýsa bu sözleri söyledikten sonra uzaklaþýp onlardan gizlendi.

Halkýn inady

³⁷Gözleri önünde bunca mucize yaptıđý halde O'na iman etmediler. ³⁸Bütün bunlar Yepaya peygamberin söylediđi þu söz yerine gelsin diye oldu:

«Rab, verdiğimiz habere kim inandy?

Rab'bin gücü¹ kime gösterildi?»

³⁹⁻⁴⁰Ýpte bu yüzden iman edemiyorlardý. Nitekim Yepaya başka bir yerde de böyle demiþti:

«Tanrı onların gözlerini kör etti

ve yüreklerini nasýrlaþtırdý.

Öyle ki, gözleri görmesin,

yürekleri anlamasýn

ve bana dönmesinler.

Dönselerdi, onları iyileþtirirdim.»

⁴¹Bunları söyleyen Yepaya, Ýsa'nýn yüceliđini görmüş ve O'nun hakkında konuşmuþtu.

⁴²Bununla beraber, önderlerin bile birçođu Ýsa'ya iman etti. Ama Ferisiler yüzünden, havra dýþý edilmemek için iman ettiklerini açıkça söylemediler. ⁴³Çünkü insandan gelen övgüyü, Tanrı'dan gelen övgüden daha çok seviyorlardý.

⁴⁴Ýsa yüksek sesle, «Bana iman eden bana deđil, beni gönderene iman etmiş olur» dedi. ⁴⁵«Beni gören, beni göndereni de görür. ⁴⁶Bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmasýn diye, dünyaya ýþık olarak geldim. ⁴⁷Sözlerimi i'tip de onlara uymayaný ben yargýlamam. Çünkü ben dünyayı yargýlamaya deđil, dünyayı kurtarmaya geldim. ⁴⁸Beni reddeden ve sözlerimi kabul etmeyen kiþiyi yargýlayacak biri var. O kiþiyi son günde yargýlayacak olan, söylediđim sözdür. ⁴⁹Çünkü ben kendiliđimden konuşmadým. Beni gönderen Baba'nýn kendisi ne söylemem ve ne konuşmam gerektiđini bana buyurdu. ⁵⁰O'nun buyruđunun sonsuz yaþam olduđunu biliyorum. Bunun için ne söylüyorsam, Baba'nýn bana söylediđi gibi söylüyorum.»

13. Bölüm

Alçakgönüllülük örneği

Fýsýh bayramýndan önceydi. Ýsa, bu dünyadan ayrýlýp Baba'ya gideceđi saatin geldiđini biliyordu. Dünyada kendisine ait olanlarý sevmiř olarak sonuna kadar sevdi. ²Akşam yemeđi sýrasýnda Ýblis, Simun ođlu Yahuda Ýskariyot'un yüređine Ýsa'yý ele verme isteđini koymuřtu bile. ³Ýsa, Baba'nýn her þeyi kendisine emanet ettiđini, kendisinin Tanrý'dan çýkýp geldiđini ve Tanrý'ya döneceđini biliyordu. ⁴Yemekten kalktý, üstlüđünü bir yana koydu, bir havlu alýp beline doladı. ⁵Sonra bir leđene su doldurup öđrencilerin ayaklarýný yýkamaya ve beline doladıđý havluyla kurulamaya bařladı.

⁶Ýsa, Simun Petrus'a geldi. Simun, «Rab, ayaklarýmý sen mi yýkayacaksýn?» dedi.

⁷Ýsa ona þu cevabý verdi: «Ne yaptýđýmý þimdi anlayamazsýn, ama sonra anlayacaksýn.»

⁸Petrus, «Benim ayaklarýmý asla yýkamayacaksýn!» dedi.

Ýsa, «Seni yýkamazsam yanýmda yerin olmaz» cevabýný verdi.

⁹Simun Petrus, «Rab, o halde yalnız ayaklarýmý deđil, ellerimi ve bařýmý da yýka!» dedi.

¹⁰Ýsa ona dedi ki, «Yýkanmýř olan tamamen temizdir; ayaklarýnýn yýkanmasýndan bařka þeye ihtiyacı yoktur. Sizler temizsiniz, ama hepiniz deđil.» ¹¹Ýsa, kendisini kimin ele vereceđini biliyordu. Bu nedenle, «Hepiniz temiz deđilsiniz» demiřti.

¹²Onlarýn ayaklarýný yýkadýktan sonra giyinip yine sofraya oturdu. Onlara, «Size ne yaptýđýmý anlýyor musunuz?» dedi. ¹³«Siz beni Öđretmen ve Rab diye çađırýyorsunuz. Dođru söylüyorsunuz, öyleyim. ¹⁴Ben Rab ve Öđretmen olduđum halde ayaklarýnýzý yýkadým; öyleyse, sizler de birbirinizin ayaklarýný yýkamalýsýnýz. ¹⁵Size yaptýđýmýn aynýsýný yapmanýz için bir örnek verdim. ¹⁶Size dođrusunu söyleyeyim, köle efendisinden üstün deđildir. Elçi de kendisini gönderenden üstün deđildir. ¹⁷Bildiđiniz bu þeyleri yaparsanýz, size ne mutlu!

Ýsa'ya ihanet

(Mat.26:20-25; Mar.14:17-21; Luk.22:21-23)

¹⁸«Hepiniz için söylemiyorum, ben seçtiklerimi bilirim. Ama, `Ekmeđimi yiyen bana el kaldýrdý[¶] diyen Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için böyle olacak. ¹⁹Size þimdiden, bunlar olmadan önce söylüyorum ki, bunlar olunca, benim O olduđuma[¶] inanasýnýz. ²⁰Size dođrusunu söyleyeyim, benim gönderdiđim herhangi bir kimseyi kabul eden beni kabul etmiř olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiř olur.»

²¹Ýsa bunlarý söyledikten sonra ruhunda derin bir sýkýntý duydu. Açýkça konuřarak, «Size dođrusunu söyleyeyim, sizden biri beni ele verecek» dedi.

²²Öđrenciler, kimden söz ettiđini merak ederek birbirlerine baktýlar. ²³Öđrencilerinden biri Ýsa'nýn göđsüne yaslanmýptý. Ýsa onu severdi. ²⁴Simun Petrus bu öđrenciye, kimden söz ettiđini Ýsa'ya sormasý için iparet etti. ²⁵O da Ýsa'nýn göđsüne yaslanmýþ durumda, «Rab, o kimdir?» diye sordu.

²⁶Ýsa, «Lokmayý sahana batýrýp kime verirsem odur» diye cevap verdi. Sonra lokmayý batýrýp Simun Ýskariyot'un ođlu Yahuda'ya verdi. ²⁷Yahuda lokmayý alýr almaz Þeytan onun içine girdi. Ýsa da ona, «Yapacađýný tez yap!» dedi.

²⁸Sofrada oturanlarýn hiçbiri, Ýsa'nýn ona bu sözleri neden söylediđini anlamadı. ²⁹Para kutusu Yahuda'da olduđundan, bazýlarý Ýsa'nýn ona, «Bayram için bize gerekli þeyleri al» ya da, «Yoksullara bir þey ver» demek istediđini sandýlar. ³⁰Yahuda lokmayý aldıktan hemen sonra dýþarý çýktý. Gece olmuþtu.

Birbirinizi sevin

³¹Yahuda dýþarý çýkýnca Ýsa, «Ýnsanođlu þimdi yüceltilmiþtir» dedi. «Tanrý da O'nda yüceltilmiþ bulunuyor. ³²Tanrý O'nda yüceltildiđine göre, Tanrý da O'nu kendinde yüceltecek, ve hemen yüceltecektir. ³³Çocuklar! Kýsa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksýnýz, ama Yahudilere söylediđim gibi, þimdi size de söylüyorum, benim gideceđim yere siz gelemezsiniz. ³⁴Size yeni bir buyruk veriyorum: birbirinizi sevin. Sizi sevdiđim gibi siz de birbirinizi sevin. ³⁵Birbirinize sevginiz olursa, herkes bununla benim öđrencilerim olduđunuzu anlayacaktır.»

Petrus, Ýsa'yý inkâr edecek

(Mat.26:31-35; Mar.14:27-31; Luk.22:31-34)

³⁶Simun Petrus O'na, «Rab, nereye gidiyorsun?» diye sordu.

Ýsa, «Gideceđim yere þimdi ardýmdan gelemezsin, ama sonra geleceksin» diye cevap verdi.

³⁷Petrus O'na, «Rab, neden þimdi senin ardýndan gelemeyeyim? Senin için canýmý veriririm!» dedi.

³⁸Ýsa þöyle cevap verdi: «Benim için canýný mý vereceksin? Sana dođrusunu söyleyeyim, horoz ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin.»

14. Bölüm

Ýsa | Tanrý'ya giden yol

«Yüređiniz sýkýlmasýn. Tanrý'ya iman edin, bana da iman edin. ²Babamýn evinde yaþanacak çok yerler vardýr. Öyle olmasa size söyledim. Çünkü size yer hazýrlamaya gidiyorum. ³Gider ve size yer hazýrlarsam, siz de benim bulunduđum yerde olasýnýz diye yine gelip sizi yanýma alacađým. ⁴Benim gideceđim yerin yolunu biliyorsunuz.»

⁵Tomas, «Rab, senin nereye gideceđini bilmiyoruz, yolu nasýl bilebiliriz?» dedi.

⁶Ýsa ona, «Yol, gerçek ve yařam ben'im» dedi. «Benim aracylýđým olmadan Baba'ya kimse gelemmez. ⁷Beni tanýsaydýnýz, Babamý da tanýrdýnýz. Artýk O'nu tanýyorsunuz, O'nu gördünüz.»

⁸Filipus, «Rab, bize Baba'yý göster, bu bize yeter» dedi.

⁹Ýsa, «Filipus» dedi, «bunca zamandýr sizinle birlikteyim. Beni daha tanýmadýn mý? Beni görmüř olan, Baba'yý görmüřtür. Sen nasýl, `Bize Baba'yý göster' diyorsun? ¹⁰Benim Baba'da, Baba'nýn da bende olduđuna inanmýyor musun? Size söylediđim sözleri kendiliđimden söylemiyorum, ama bende yařayan Baba kendi iřlerini yapýyor. ¹¹Bana iman edin; ben Baba'dayým, Baba da bendedir. Hiç deđilse bu iřlerden dolayý iman edin. ¹²Size dođrusunu söyleyeyim, benim yaptýđým iřleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. ¹³Baba Ođul'da yceltilsin diye, benim adýmla dilediđiniz her řeyi yapacađým. ¹⁴Benim adýmla benden ne dilerseniz yapacađým.

Kutsal Ruh vaadi

¹⁵«Beni seviyorsanýz, buyruklarýmý yerine getirirsiniz. ¹⁶⁻¹⁷Ben de Baba'dan dileyeceđim ve O, sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size bařka bir Yardýmcy, Gerçeđin Ruhunu verecek. Dünya O'nu kabul edemez. Çünkü O'nu ne görür, ne de tanýr. Siz O'nu tanýyorsunuz. Çünkü O aranyzda yapýyor ve içinizde olacaktır. ¹⁸Sizi ksz býrakmayacađým, size geri döneceđim. ¹⁹Az sonra dünya artýk beni görmeyecek, ama siz beni göreceksiniz. Ben yařadýđým için siz de yařayacaksýnýz. ²⁰O gün anlayacaksýnýz ki, ben Babamdayým, siz bendesiniz, ben de sizdeyim. ²¹Kim buyruklarýmý bilir ve yerine getirirse, iřte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceđim ve kendimi ona göstereceđim.»

²²Yahuda | Yskariyot deđil | O'na, «Rab, nasýl olur da kendini dünyaya göstermeyip bize göstereceksin?» diye sordu.

²³Ýsa ona řu karřlýlýđý verdi: «Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yařarýz. ²⁴Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. Ýřittiđiniz söz benim deđil, beni gönderen Baba'nýndýr.

²⁵«Ben daha aranyzdayken size bunlarý söyledim. ²⁶Ama Baba'nýn benim adýmla göndereceđi Yardýmcy, Kutsal Ruh, size her řeyi öđretecek, bütün söylediklerimi size hatýrlatacak. ²⁷Size esenlik býrakýyorum, size kendi esenliđimi veriyorum. Ben size dünyanýn verdiđi gibi vermiyorum. Yüređiniz sýkýlmasýn ve korkmasýn. ²⁸Size, `Gidiyorum, ama yanýnıza döneceđim' dediđimi iřittiniz. Beni sevseydiniz, Baba'ya gideceđim için sevinirdiniz. Çünkü Baba benden üstündür. ²⁹Bunlarý size þimdiden, her řey olup bitmeden önce söyledim. Öyle ki, bunlar olunca inanasýnýz. ³⁰Artýk sizinle uzun uzun konuřmayacađým. Çünkü bu dünyanýn egemeni geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹Ama dünyanýn, Baba'yý sevdiđimi ve Baba'nýn bana buyurduđu her řeyi yerine getirdiđimi anlamasýný istiyorum. Haydi

kalkýn, buradan gidelim.

15. Bölüm

Asma ile çubuklar

«Ben gerçek asmayým ve Babam bađcýdýr. ²Bende olup meyve vermeyen her çubuđu kesip atar, her meyve vereni de daha çok versin diye budayýp temizler. ³Size söyledidim sözle siz þimdiden temizsiniz. ⁴Bende kalýn, ben de sizde kalayým. Çubuk asmada kalmazsa kendiliðinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanýz meyve veremezsiniz. ⁵Ben asmayým, siz çubuklarsýnýz. Bende kalan ve benim kendisinde kaldýđým kiþi çok meyve verir. Bensiz hiçbir þey yapamazsýnýz. ⁶Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dýparý atýlýr ve kurur. Böylelerini toplar, ateþe atýp yakarlar. ⁷Siz bende kalýrsanýz ve sözlerim sizde kalýrsa, ne isterseniz dileyin, size verilecektir. ⁸Babam çok meyve vermenizle yüceltilir. Böylelikle öðrencilerim olursunuz.

⁹«Baba'nýn beni sevdiði gibi, ben de sizi sevdim. Benim sevgimde kalýn. ¹⁰Eđer buyruklarýmý yerine getirirseniz sevgimde kalýrsýnýz, týpký benim de Babamýn buyruklarýný yerine getirdiðim ve sevgisinde kaldýđým gibi... ¹¹Bunlarý size, sevincim sizde olsun ve sevinciniz tamamlansýn diye söyledim. ¹²Benim buyruðum þudur: sizi sevdiðim gibi birbirinizi sevin. ¹³Hiç kimsede, insanýn, dostlarý uðruna canýný vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. ¹⁴Size buyurduklarýmý yaparsanýz, benim dostlarým olursunuz. ¹⁵Artýk size kul demem. Çünkü kul efendisinin ne yaptýđýný bilmez. Size dost dedim. Çünkü Babamdan bütün iþittiklerimi size bildirdim. ¹⁶Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalýcý olsun diye sizi ben atadým. Öyle ki, benim adýmla Baba'dan ne dilerseniz size versin. ¹⁷Size þu buyruđu veriyorum: birbirinizi sevin!

Dünyanın nefreti

¹⁸«Dünya sizden nefret ederse, sizden önce benden nefret etmiþ olduðunu bilin. ¹⁹Dünyadan olsaydýnýz, dünya kendisine ait olaný severdi. Ne var ki, dünyanın deðilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. ²⁰Size söyledidim sözü hatýrlayýn: `Köle, efendisinden üstün deðildir.' Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydularsa, sizinkine de uyacaklar. ²¹Bütün bunlarý size benim adýmdan ötürü yapacaklar. Çünkü beni göndereni tanýmýyorlar. ²²Eđer gelmemiþ ve onlara söylememiþ olsaydým, günahlarý olmazdý; ama þimdi günahlarý için özürleri yoktur. ²³Benden nefret eden, Babamdan da nefret eder. ²⁴Baþka hiç kimsenin yapmadýđý iþleri onlarýn arasýnda yapmamýþ olsaydým, günahlarý olmazdý. Þimdiyse yaptýklarýmý gördükleri halde hem benden hem de Babamdan nefret ettiler. ²⁵Bu, yasalarýnda yazýlý, `Hiçbir neden yokken benden nefret ettiler' sözü yerine gelsin diye oldu.

²⁶«Baba'dan size göndereceðim Yardýmçý, yani Baba'dan çýkan Gerçeðin Ruhunu geldiði zaman, O bana tanýklýk edecek. ²⁷Siz de tanýklýk edeceksiniz. Çünkü baþlangýçtan beri benimle birliktesiniz.

16. Bölüm

«Bunlarý size, sendeleyip düþmeyesiniz diye söyledim. ²Sizi havra dýþý edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrý'ya hizmet ettiðini sanacak. ³Bunlarý, ne Baba'yý ne de beni tanýmadýklarý için yapacaklar. ⁴Bunlarý size þimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saati gelince bunlarý size söylediðimi hatýrlayasýnýz. Baþlangýçta bunlarý size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim.

Kutsal Ruh'un i'leyi'i

⁵«Þimdiye beni gönderenin yanýna gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbiri bana, `Nereye gidiyorsun?' diye sormuyor. ⁶Ama size bunlarý söylediðim için yüreðiniz kederle doldu. ⁷Size gerçeði söylüyorum, benim gidiþim sizin yararýnýzadýr. Gitmezsem, Yardýmcý size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. ⁸O gelince dünyanın günah, doðruluk ve gelecek yargý konusundaki suçluluðunu dünyaya gösterecektir. ⁹Günah konusunda | çünkü bana iman etmezler. ¹⁰Doðruluk konusunda | çünkü Baba'ya gidiyorum, artýk beni görmeyeceksiniz. ¹¹Yargý konusunda | çünkü bu dünyanın egemeni yargýlanmýþ bulunuyor.

¹²«Size daha çok söyleyeceklerim var, ama þimdi bunlara dayanamazsýnýz. ¹³Ne var ki O, yani Gerçeðin Ruhu gelince, sizi her gerçeðe yöneltecek. O kendiliðinden konuþmayacak, yalnız ipittiklerini söyleyecek ve gelecekte olacaklarý size bildirecek. ¹⁴O beni yüceltecek. Çünkü benim olandan alacak ve size bildirecek. ¹⁵Baba'nýn her nesi varsa benimdir. `Benim olandan alacak ve size bildirecek' dememin nedeni budur.

¹⁶«Kýsa süre sonra beni artýk görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz.»

Kederiniz sevince dönü'ecek

¹⁷Öðrencilerinden bazýlarý birbirlerine þöyle dediler: «`Kýsa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz' ve `Çünkü Baba'ya gidiyorum' diyor. Bize ne söylemek istiyor?» ¹⁸Bu yüzden, «`Kýsa süre' dediði nedir? Söylediklerini anlamýyoruz» deyip durdular.

¹⁹Ýsa kendisine soru sormak istediklerini anladı. Onlara dedi ki, «`Kýsa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kýsa süre sonra beni göreceksiniz' dedim. Birbirinizle bu sözü mü tartýþýyorsunuz? ²⁰Size doðrusunu söyleyeyim, siz aðlayýp yas tutacasýnýz, dünya ise sevinecektir. Kederleneceksiniz, ama kederiniz sevince dönü'ecek. ²¹Kadýn doðum yapacađý zaman aðrý çeker. Çünkü saati gelmiþtir. Ama doðurunca, dünyaya bir çocuk getirmenin sevinciyle çektiði acýyý unuttur. ²²Bunun gibi, siz de þimdi kederleniyorsunuz, ama sizi yine göreçeðim ve yüreðiniz sevinecek. Sevincinizi kimse sizden alamaz. ²³O gün bana hiçbir þey sormayacasýnýz. Size doðrusunu söyleyeyim, benim adýmla Baba'dan ne dilerseniz, onu size verecektir. ²⁴Þimdiye dek benim adýmla bir þey dilemediniz. Dileyin, alacasýnýz. Öyle ki, sevinciniz tam olsun.

²⁵«Size bunlarý örneklerle anlattým. Öyle bir saat geliyor ki, artýk örneklerle konuþmayacađým;

Baba'yý size açýkça tanýtacađým. ²⁶O gün dileyeceđinizi benim adýmla dileyeceksiniz. Sizin için Baba'dan istekte bulunacađýmý söylemiyorum. ²⁷Çünkü beni sevdiđiniz ve Baba'dan çýkýp geldiđime iman ettiđiniz için Baba'nýn kendisi sizi seviyor. ²⁸Ben Baba'dan çýkýp dünyaya geldim. Þimdi dünyayý býrakýp Baba'ya dönüyorum.»

²⁹Öđrencileri, «Ýþte, þimdi açýkça konuþuyorsun, hiç örnek kullanmýyorsun» dediler. ³⁰«aimdi senin her þeyi bildiđini anlýyoruz. Kimsenin sana soru sormasýna gerek yok. Tanrý'dan geldiđine bunun için iman ediyoruz.»

³¹Ýsa onlara, «Þimdi iman ediyor musunuz?» diye karþýlýk verdi. ³²«Ýþte, hepinizin evlerinize gitmek üzere dađýlacadınyz ve beni yalnız býrakacadınyz saat geliyor, geldi bile. Ama ben yalnız deđilim, Baba benimle birlikte. ³³Bunlarý size, bende esenliđiniz olsun diye söyledim. Dünyada sýkýntýnýz olacak. Ama cesur olun, ben dünyayý yendim!»

17. Bölüm

Ýsa dua ediyor

Ýsa bunlarý söyledikten sonra, gözlerini gökyüzüne dikip þöyle dedi: «Baba, saat geldi. Ođlunu yücelt ki, Ođul da seni yüceltsin. ²Çünkü sen O'na tüm insanlýk üzerinde yetki verdin. Öyle ki, O'na verdiklerinin hepsine sonsuz yaþam versin. ³Sonsuz yaþam, tek gerçek Tanrý olan seni ve gönderdiđin Ýsa Mesih'i tanýmalarýdır. ⁴Yapmam için bana verdiđin iþi tamamlamakla seni yeryüzünde yücelttim. ⁵Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanýndayken sahip olduđum yücelikle þimdi beni yanýnda yücelt.

⁶«Dünyadan bana verdiđin insanlara senin adýný açýkladým. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular. ⁷Bana verdiđin her þeyin senden olduđunu þimdi biliyorlar. ⁸Çünkü bana iletteđin sözleri onlara ilette, onlar da kabul ettiler. Senden çýkýp geldiđimi gerçekten anladýlar, beni senin gönderdiđine iman ettiler. ⁹Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için deđil, bana verdiđin kimseler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. ¹⁰Benim olan her ey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onlarda yüceltildim. ¹¹Ben artýk dünyada deđilim, ama onlar dünyadalar. Ben sana geliyorum. Kutsal Baba, onlarý bana verdiđin kendi adýnla koru ki, bizim gibi bir olsunlar. ¹²Kendileriyle birlikte olduđum sürece, bana verdiđin kendi adýnla onlarý esirgeyip korudum. Kutsal Yazý yerine gelsin diye, mahva giden adamdan[¶] baþka içlerinden hiçbiri mahvolmadý.

¹³«Ýþte þimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanmasý için bunlarý ben dünyadayken söylüyorum. ¹⁴Ben onlara senin sözünü ilette, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadýđým gibi, onlar da dünyadan deđiller. ¹⁵Onlarý dünyadan uzaklaþtırmaný deđil, kötü olandan korumaný istiyorum. ¹⁶Ben dünyadan olmadýđým gibi, onlar da dünyadan deđiller. ¹⁷Onlarý gerçekle kutsal kыл. Senin sözün gerçektir. ¹⁸Sen beni dünyaya gönderdiđin gibi, ben de onlarý dünyaya gönderdim. ¹⁹Onlar da gerçekle kutsal kылýnsýnlar diye kendimi onlarýn uđruna adýyorum[¶].

²⁰⁻²¹«Yalnýz onlar için deđil, onlarýn sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduđun ve benim sende olduđum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiđine iman etsin. ²²Bana verdiđin yüceliđi onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduđumuz gibi bir olsunlar. ²³Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiđini, beni sevdiđin gibi onlarý da sevdiđini anlasýn. ²⁴Baba, bana verdiklerinin de bulunduđum yerde benimle birlikte olmalarýný ve benim yüceliđimi, bana verdiđin yüceliđi görmelerini istiyorum. Çünkü dünyanın kuruluundan önce sen beni sevdi. ²⁵Adil Baba, dünya seni tanýmýyor, ama ben seni tanýyorum. Bunlar da beni senin gönderdiđini biliyorlar. ²⁶Bana beslediđin sevgi onlarda olsun, ben de onlarda olayým diye senin adýný onlara bildirdim ve bildirmeye devam edeceđim.»

18. Bölüm

Ýsa tutuklanýyor

(Mat.26:47-56; Mar.14:43-50; Luk.22:47-53)

Ýsa bu sözleri söyledikten sonra öđrencileriyle birlikte dýþarý çýkýp Kidron vadisinin ötesine geçti. Orada bir bahçe vardý. Ýsa'yla öđrencileri bu bahçeye girdiler. ²O'nu ele veren Yahuda da burayý biliyordu. Çünkü Ýsa, öđrencileriyle orada sýk sýk bulupurdu. ³Böylece Yahuda yanýna bir bölük askerle baþkâhinlerin ve Ferisilerin gönderdiđi görevlileri alarak oraya geldi. Onlarýn ellerinde fenerler, meþaleler ve silahlar vardý.

⁴Ýsa, baþýna geleceklerin hepsini biliyordu. Öne çýkýp onlara, «Kimi arýyorsunuz?» diye sordu.

⁵«Nasýralý Ýsa'yý» diye karþýlýk verdiler.

Ýsa onlara, «Ben'im» dedi.

O'nu ele veren Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶Ýsa, «Ben'im» deyince gerileyip yere düþtüler.

⁷Bunun üzerine Ýsa onlara yine, «Kimi arýyorsunuz?» diye sordu.

«Nasýralý Ýsa'yý» dediler.

⁸Ýsa, «Size söyledim, ben'im» dedi. «Eđer beni arýyorsanız, bunlarý býrakýn gitsinler.»

⁹Kendisinin daha önce söylediği, «Senin bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim» °eklindeki sözü yerine gelsin diye böyle konu°tu.

¹⁰Simun Petrus yanýnda taþýdýđý kýlýcý çektii, baþkâhinin Malkus adýndaki kölesine vurup sađ kulađýný kopardı.

¹¹Ýsa Petrus'a, «Kýlýcýný kýnýna koy! Baba'nýn bana verdiđi kâseden içmeyeyim mi?» dedi.

¹²Bunun üzerine komutanla buyruđundaki asker bölüdü ve Yahudi görevliler Ýsa'yý tutup bađladýlar. ¹³O'nu önce, o yýl baþkâhin olan Kayafa'nýn kayýnbabasý Hanna'ya götürdüler.

¹⁴Halkýn uđruna bir tek adamýn ۆlmesinin daha uygun olacađýný Yahudilere telkin eden Kayafa idi.

Petrus'un ilk inkârý

(Mat.26:69-70; Mar.14:66-68; Luk.22:55-57)

¹⁵Simun Petrus'la bađka bir ۆđrenci Ýsa'nýn ardýndan gidiyorlardý. O ۆđrenci bađkâhinin tanýdýđý olduđu için Ýsa'yla birlikte bađkâhinin avlusuna girdi. ¹⁶Petrus ise dýbarýda, kapýnýn yanýnda duruyordu. Bađkâhinin tanýdýđý ۆđrenci dýbarý çýkýp kapýcý kýzla konuđtu ve Petrus'u içeri getirdi. ¹⁷Kapýcý kýz Petrus'a, «Sen de bu adamýn ۆđrencilerinden deđil misin?» diye sordu.

Petrus, «Hayýr, deđilim» dedi.

¹⁸Hava sođuk olduđu için kۆleler ve nۆbetçiler yaktýklarý kۆmür atepinin çevresinde durmuđ ýsýnýyorlardý. Petrus da onlarla birlikte durmuđ ýsýnýyordu.

Bađkâhinin soruđturmasý

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Luk.22:66-71)

¹⁹Bađkâhin Ýsa'ya, ۆđrencileri ve ۆđretisiyle ilgili sorular sordu. ²⁰Ýsa ona þۆyle cevap verdi: «Ben sۆylediklerimi dűnyaya aчыkça sۆyledim. Her zaman bűtűn Yahudilerin toplandyklary havralarda ve tapýnakta ders verdim. Gizli hiçbir þey sۆylemedim. ²¹Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuđtuklarymý ipitenlerden sor. Onlar ne sۆylediđimi biliyorlar.»

²²Ýsa bunlary söyleyince, yanýnda duran goevlilerden biri, «Bađkâhine nasýl bۆyle karþýlýk verirsin?» diyerek O'na bir tokat attý.

²³Ýsa ona, «Eđer yanlýþ bir þey sۆyledimse, yanlýþýmý gۆster!» diye cevap verdi. «Ama sۆylediklerim dođruysa, niçin bana vuruyorsun?»

²⁴Bunun ۆzerine Hanna O'nu bađlý olarak bađkâhin Kayafa'ya gۆnderdi.

Petrus'un ikinci ve ۆçűncű inkârý

(Mat.26:71-75; Mar.14:69-72; Luk.22:58-62)

²⁵Simun Petrus hâla atepin yanýnda durmuđ ýsýnýyordu. O'na, «Sen de O'nun ۆđrencilerinden deđil misin?» dediler.

«Hayýr, deđilim» diyerek inkâr etti.

²⁶Bapkhâhinin kölelerinden biri, Petrus'un, kulađýný kestiđi adamýn akrabasydy. Bu köle Petrus'a, «Bahçede, seni O'nunla birlikte görmedim mi?» diye sordu.

²⁷Petrus yine inkâr etti ve tam o anda horoz öttü.

Ýsa, vali Pilatus'un önünde

(Mat.27:1-2,11-31; Mar.15:1-20; Luk.23:1-5,13-25)

²⁸Sabah erkenden Yahudiler Ýsa'yý Kayafa'nýn yanýndan alarak vali konađýna götürdüler. Dinsel kurallary bozmamak¹ ve Fýsýh yemeđini yiyebilmek için kendileri vali konađýna girmediler. ²⁹Bunun üzerine Pilatus dýparý çýkýp yanlaryna geldi. «Bu adamý neyle suçluyorsunuz?» diye sordu.

³⁰Ona þu karþýlýđý verdiler: «Bu adam kötülük eden biri olmasaydı, O'nu sana getirmezdik.»

³¹Pilatus onlara, «O'nu siz alýn, kendi yasanýza göre yargýlayýn» dedi.

Yahudiler, «Bizim hiç kimseyi ölüm cezasýna çarptýrmaya yetkimiz yok» dediler.

³²Bu, Ýsa'nýn nasýl öleceđini belirtmek için söylediđi sözler yerine gelsin diye oldu.

³³Pilatus yine vali konađýna girdi. Ýsa'yý çađýrýp O'na, «Sen Yahudilerin Kralý mýsýn?» diye sordu.

³⁴Ýsa þöyle karþýlýk verdi: «Bunu kendiliđinden mi söylüyorsun, yoksa benim hakkýmda bapklarý mý sana söyledi?»

³⁵Pilatus, «Ben Yahudi miyim?» dedi. «Seni bana kendi ulusun ve ba°kâhinlerin teslim ettiler. Ne yaptýn?»

³⁶Ýsa, «Benim krallýđým bu dünyadan deđildir» diye karþýlýk verdi. «Krallýđým bu dünyadan olsaydı, yandaþlarým, Yahudilere teslim edilmemem için savaþýrlardı. Oysa benim krallýđým buradan deđildir.»

³⁷Pilatus, «Demek sen bir kralýn, öyle mi?» dedi.

Ýsa, «Söylediđin gibi, ben kralým» karþýlýđýný verdi. «Ben gerçeđe tanýklýk etmek için dođdum, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi iþitir.»

³⁸Pilatus O'na, «Gerçek nedir?» diye sordu.

Bunu söyledikten sonra Pilatus yine dýparýya, Yahudilerin yanýna çýktý. Onlara, «Ben O'nda

hiçbir suç görmüyorum» dedi. ³⁹«Ama sizin bir geleneğiniz var, her Fýsýh bayramýnda sizin için birini salýveriyorum. Yahudilerin Kralýný sizin için salývermemi ister misiniz?»

⁴⁰Onlar yine, «Bu adamý deðil, Barabas'ý isteriz!» diye baðrýptýlar.

Oysa Barabas bir hayduttu.

19. Bölüm

Ýsa ölüme mahkûm ediliyor

O zaman Pilatus Ýsa'yý tutup kamçýlattý. ²Askerler de dikenlerden bir taç örüp O'nun baþýna geçirdiler. Sonra O'na mor bir kaftan giydirdiler. ³Önüne geliyor, «Selam, ey Yahudilerin Kralý!» diyor, yüzüne tokat atýyorlardý.

⁴Pilatus yine dýþarý çýktý. Yahudilere, «Ýþte, O'nu dýþarýya, size getiriyorum. O'nda hiçbir suç bulmadýðýmý bilesiniz» dedi.

⁵Böylece Ýsa, baþýndaki dikenli taç ve üzerindeki mor kaftanla dýþarý çýktý. Pilatus onlara, «Ýþte o adam!» dedi.

⁶Baþkâhinler ve görevliler Ýsa'yý görünce, «Çarmýha ger, çarmýha ger!» diye baðrýptýlar.

Pilatus, «O'nu kendiniz alýn, çarmýha gerin!» dedi. «Ben O'nda bir suç görmüyorum!»

⁷Yahudiler þu karþýlýðý verdiler: «Bizim bir yasamýz var, o yasaya göre O'nun ölmesi gerekir. Çünkü kendisinin Tanrý Oðlu olduðunu ileri sürüyor.»

⁸Pilatus bu sözü i'tince daha çok korktu. ⁹Yine vali konaðýna girip Ýsa'ya, «Sen nereden geliyorsun?» diye sordu.

Ýsa ona cevap vermedi.

¹⁰Pilatus, «Benimle konuşmayacak mýsýn?» dedi. «Seni salývermeye yetkim olduðu gibi, çarmýha germeye de yetkim olduðunu bilmiyor musun?»

¹¹Ýsa, «Sana gökten verilmemiþ olsaydý, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdý» diye karþýlýk verdi. «Bu nedenle beni sana teslim edenin günahý daha büyüktür.»

¹²Bunun üzerine Pilatus Ýsa'yý salývermek istedi. Ama Yahudiler, «Bu adamý salýverirsen, Sezar'ýn dostu deðilsin!» diye baðrýptýlar. «Kral olduðunu ileri süren herkes Sezar'a karþý gelmiþ olur.»

¹³Pilatus bu sözleri iþitince Ýsa'yý dýþary çýkardý. Taþ Döþeme[¶] | Ybran_cede Gabata | denilen yerde yargý kürsüsüne oturdu. ¹⁴O gün Fýsýh bayramýna hazýrlýk günüydü. Saat on iki sularýydý[¶]. Pilatus Yahudilere, «Ýþte, sizin Kralýnýz!» dedi.

¹⁵Onlar, «Yok et O'nu! Yok et, çarmýha ger!» diye baðrýþtýlar.

Pilatus, «Kralýnýzý mý çarmýha gereyim?» diye sordu.

Baþkâhinler, «Sezar'dan baþka kralýmýz yok!» karþýlýðýný verdiler. ¹⁶Bunun üzerine Pilatus Ýsa'yý, çarmýha gerilmek üzere onlara teslim etti.

Ýsa çarmýha geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Luk.23:26-43)

¹⁷Askerler Ýsa'yý alýp götürdüler. Ýsa çarmýhýný kendisi taþýyýp Kafatasý | Ybran_cede Golgota | denilen yere çýktý. ¹⁸O'nu orada çarmýha gerdiler. O'nunla birlikte iki kiþiyi daha, Ýsa ortada, onlar da iki yanýnda olmak üzere çarmýha gerdiler. ¹⁹Pilatus bir de yafta yazýp çarmýhýn üzerine astýrdý. Yaftada þöyle yazýlýydý:

`NASIRALI ÝSA | YAHUDÝLERÝN KRALI.'

²⁰Ýsa'nýn çarmýha gerildiði yer kente yakýndý. Böylece Ybran_ce, Latince ve Grekçe yazýlmýþ olan bu yaftayý Yahudilerin birçoðu okudu. ²¹Bu yüzden Yahudi baþkâhinler Pilatus'a, «`Yahudilerin Kralý' diye yazma» dediler. «Kendisi, `Ben Yahudilerin Kralýyým dedi' diye yaz.»

²²Pilatus, «Ne yazdýmsa, yazdým» karþýlýðýný verdi.

²³Askerler Ýsa'yý çarmýha gerdikten sonra O'nun giysilerini aldýlar. Her birine birer pay düþecek biçimde dört parçaya böldüler. Mintanýný da aldýlar. Mintan boydan boya dikiþsiz bir dokumaydý. ²⁴Birbirlerine, «Bunu yýrtmayalım» dediler, «kimin olacak diye kura çekelim.»

Bu olay, þu Kutsal Yazý yerine gelsin diye oldu:

«Giysilerimi aralarýnda paylaþtýlar,

elbisem üzerine kura çektiler.»

Bunlarý askerler yaptý. ²⁵Ýsa'nýn çarmýhýnýn yanýnda ise annesi, annesinin kýzkardeþi, Klopa'nýn karýsý Meryem ve Mecdelli Meryem duruyordu. ²⁶Ýsa, annesiyle sevdiði öðrencinin yakýnýnda durduðunu görünce annesine, «Anne[¶], iþte oðlun!» dedi. ²⁷Sonra öðrenciye, «Ýþte, annen!» dedi.

O andan itibaren bu öđrenci Ýsa'nýn annesini kendi evine aldı.

Ýsa'nýn ölümi

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Luk.23:44-49)

²⁸Daha sonra Ýsa, her þeyin artýk tamamlandýđýný bilerek Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için, «Susadým!» dedi. ²⁹Orada ekþi þarapla dolu bir kap vardý. Þaraba batýrýlmýþ bir sünger zufa dalýna takarak O'nun ađzýna uzattýlar. ³⁰Ýsa þarabý tadýnca, «Tamamlandý!» dedi ve baþýný eđerek ruhunu teslim etti.

³¹Yahudiler Pilatus'tan çarmýha gerilmiþ adamlarýn bacaklarýnýn kýrýlmasýný ve cesetlerin kaldýrýlmasýný istediler. Hazýrlýk günü olduđundan, cesetlerin Sept günü çarmýhta kalmasýný istemiyorlardý. Çünkü o Sept günü büyük bayramdý. ³²Bunun üzerine askerler gidip birinci adamýn, sonra da Ýsa'yla birlikte çarmýha gerilmiþ olan öteki adamýn bacaklarýný kýrdýlar. ³³Ýsa'ya gelince O'nun ölmüþ olduđunu gördüler. Onun için bacaklarýný kýrmadýlar. ³⁴Ama askerlerden biri O'nun böđrünü mýzrakla deldi. Böđründen hemen kan ve su aktý. ³⁵Bunu gören adam tanýklýk etmiþtir ve tanýklýđý dođrudur. Dođruyu söylediđini bilir. Siz de iman edesiniz diye tanýklýk etmiþtir. ³⁶Bunlar, «O'nun bir tek kemiđi kýrýlmayacaktır» diyen Kutsal Yazý'nýn yerine gelmesi için olmuþtur. ³⁷Yine baþka bir Yazý'da, «Bedenini deþtikleri adama bakacaklar» deniyor.

Ýsa'nýn gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56)

³⁸Bundan sonra Aramatyalý Yusuf, Ýsa'nýn cesedini kaldýrmak için Pilatus'a baþvurdu. Yusuf, Ýsa'nýn öđrencisiydi, ama Yahudilerden korktuđundan bunu gizli tutuyordu. Pilatus izin verince, Yusuf gelip Ýsa'nýn cesedini kaldýrdý. ³⁹Daha önce geceleyin Ýsa'nýn yanýna gelmiþ olan Nikodim de otuz litre¹ kadar karýþýk mür ve sarýsabýr özü alarak geldi. ⁴⁰Ýkisi, Ýsa'nýn cesedini alýp Yahudilerin gömme geleneđine uygun olarak onu baharatla keten bezlere sardýlar. ⁴¹Ýsa'nýn çarmýha gerildiđi yerde bir bahçe, bu bahçenin içinde de henüz hiç kimsenin konulmadýđý yeni bir mezar vardý. ⁴²O gün Yahudilerin Hazýrlýk günüydü. Mezar da yakýn olduđundan Ýsa'yý oraya koydular.

20. Bölüm

Ýsa'nýn diriliþi

(Mat.28:1-8; Mar.16:1-8; Luk.24:1-12)

Haftanýn ilk günü erkenden, ortalýk daha karanlýkken Mecdelli Meryem mezara gitti. Taþýn mezarýn giriþinden kaldýrýlmýþ olduđunu gördü. ²Koþarak Simun Petrus'a ve Ýsa'nýn sevdiđi öbür öđrenciye geldi. Onlara, «Rab'bi mezardan almýþlar, nereye koyduklarýný da bilmiyoruz»

dedi.

³Bunun üzerine Petrus'la öteki öđrenci dýparý çýkýp mezara yöneldiler. ⁴Ýkisi birlikte kopuyordu. Ama öteki öđrenci Petrus'tan daha hýzly koparak mezara önce vardý. ⁵Eđilip içeri baktý, keten bezleri orada serili gördü, ama içeri girmedi. ⁶⁻⁷Ardýndan Simun Petrus geldi ve mezara girdi. Orada serili duran bezleri ve Ýsa'nýn baþýna sarýlmýþ olan mendili gördü. Mendil, keten bezlerle birlikte deđildi, ayrý bir yerde dürülmüþ duruyordu. ⁸O zaman mezara ilk varan öteki öđrenci de içeri girdi. Olanlarý gördü ve iman etti. ⁹Ýsa'nýn ölümden dirilmesi gerektiđini belirten Kutsal Yazý'yý henüz anlamamýþlardý.

Ýsa, Mecdelli Meryem'e görünüyor

(Mat.28:9-10; Mar.16:9-11)

¹⁰Bundan sonra öđrenciler yine evlerine döndüler. ¹¹Meryem ise mezarýn dýþýnda durmuþ aðlýyordu. Ađlarken eđilip mezarýn içine baktý. ¹²Beyazlara bürünmüþ iki melek gördü; biri Ýsa'nýn cesedinin yattýđý yerin baþucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. ¹³Meryem'e, «Kadýn, niçin aðlýyorsun?» diye sordular.

Meryem, «Rabbimi almýþlar» dedi. «O'nu nereye koyduklarýný bilmiyorum.»

¹⁴Bunlarý söyledikten sonra arkasýna döndü, Ýsa'nýn orada, ayakta durduđunu gördü. Ama O'nun Ýsa olduđunu anlamadý. ¹⁵Ýsa, «Kadýn, niçin aðlýyorsun?» dedi. «Kimi arýyorsun?»

Meryem O'nu bahçývan sanarak, «Efendim» dedi, «eđer O'nu sen göttürdüñse, nereye koyduđunu söyle de gidip O'nu alayým.»

¹⁶Ýsa ona, «Meryem!» dedi.

O da döndü, Ýsa'ya Ýbran_çe, «Rabbuni!» dedi. Rabbuni, `Öđretmenim' demektir.

¹⁷Ýsa, «Bana dokunma!» dedi. «Çünkü daha Baba'nýn yanýna çýkmadým. Kardeþlerime git ve onlara söyle, benim Babamýn ve sizin Babanýzýn, benim Tanrýmýn ve sizin Tanrýnýzýn yanýna çýkýyorum.»

¹⁸Mecdelli Meryem öđrencilerin yanýna gitti. Onlara, «Rab'bi gördüm!» dedi. Sonra Rab'bin kendisine söylediklerini onlara anlattý.

Ýsa öđrencilerine görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Luk.24:36-49)

¹⁹Haftanýn o ilk günü akþam olunca, öđrencilerin Yahudilerden korkusu nedeniyle bulduklarý yerin kapýlarý kapalıyken Ýsa geldi, ortalarýnda durup onlara, «Size esenlik olsun!» dedi.

²⁰Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve bödrünü gösterdi. Öđrenciler Rab'bi görünce sevindiler. ²¹Ýsa yine onlara, «Size esenlik olsun!» dedi. «Baba beni gönderdiđi gibi, ben de sizi gönderiyorum.» ²²Bunu söyledikten sonra onlarýn üzerine üfleyerek, «Kutsal Ruh'u alýn!» dedi. ²³«Kimin günahlarýný bađýplarsanız, bađýplanmýþ olur; kimin günahlarýný bađýplamazsanýz, bađýplanmamýþ kalýr.»

Ýsa Tomas'a görünüyor

²⁴Onikilerden biri, Ýkiz¹ diye anýlan Tomas, Ýsa geldiđinde onlarla birlikte deđildi. ²⁵Öbür öđrenciler ona, «Biz Rab'bi gördük!» dediler.

Tomas ise, «O'nun ellerinde çivilerin izini görmedikçe, çivilerin izine parmađýmla dokunmadýkça ve elimi bödrüne sokmadýkça inanmam» dedi.

²⁶Sekiz gün sonra Ýsa'nýn öđrencileri yine evdeydiler. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapýlar kapalýyken Ýsa gelip ortalarýnda durdu, «Size esenlik olsun!» dedi. ²⁷Sonra Tomas'a, «Parmađýný uzat» dedi, «ellerime bak, elini uzat, bödrüme koy. Ýmansýz olma, imanlý ol!»

²⁸Tomas O'na, «Rabbim ve Tanrým!» diye cevap verdi.

²⁹Ýsa ona, «Beni gördüđün için mi iman ettin?» dedi. «Görmeden iman edenlere ne mutlu!»

³⁰Ýsa, öđrencilerinin önünde, bu kitapta yazýlý olmayan baþka birçok mucizeler yaptı. ³¹Ne var ki yazýlanlar, Ýsa'nýn, Tanrý'nýn Ođlu Mesih olduđuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adýyla yapama kavuþasýnýz diye yazýlmýþtır.

21. Bölüm

Ýsa göl kenarýnda

¹⁻²Bundan sonra Taberiye gölünün kenarýnda Ýsa öđrencilerine yine göründü. Bu da þöyle oldu: Simun Petrus, Ýkiz¹ diye anýlan Tomas, Celile'nýn Kana köyünden Natanyel, Zebedi'nin ođulları ve Ýsa'nýn öđrencilerinden iki kiþi daha birlikte bulunuyorlardý. ³Simun Petrus ötekilere, «Ben balýk tutmaya gidiyorum» dedi.

Onlar, «Biz de seninle geliyoruz» dediler.

Dýþarı çýkýp kayýda bindiler. Ama o gece bir þey tutamadýlar. ⁴Sabah olurken Ýsa kýyyıda duruyordu. Ne var ki öđrenciler, O'nun Ýsa olduđunu anlamadýlar. ⁵Ýsa, «Çocuklar, balýđýnýz yok mu?» diye sordu.

«Yok» cevabýný verdiler.

⁶Ýsa, «Ađý kayýđýn sađ yanýna atýn, tutarsýnýz» dedi.

Bunun üzerine ađý attýlar. O kadar çok balýk tuttular ki, artýk ađý çekemez olmuþlardý.

⁷Ýsa'nýn sevdiđi öđrenci, Petrus'a, «Bu Rab'dir!» dedi.

Simun Petrus O'nun Rab olduđunu iþitince üzerinden çýkarmýþ olduđu üstlüđu giyip göle atladı. ⁸Öbür öđrenciler balýk dolu ađý çekerek kayýkla geldiler. Çünkü karadan ancak iki yüz arþýn kadar uzaktaydýlar. ⁹Karaya çýkýnca orada yanan bir kömür ateþi, ateþin üzerinde balýk ve ekmeþ görüldü.

¹⁰Ýsa onlara, «Þimdi tuttuđunuz balýklardan getirin» dedi.

¹¹Simun Petrus kayýđa atladı ve tam yüz elli üç iri balýkla yüklü ađý karaya çekti. Bu kadar çok balýk olduđu halde ađ yýrtýlmamýþtı. ¹²Ýsa onlara, «Gelin, yemek yiyin» dedi.

Öđrencilerden hiçbiri O'na, «Sen kimsin?» diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü O'nun Rab olduđunu biliyorlardý. ¹³Ýsa gidip ekmeđi aldı, onlara verdi. Ayný þekilde balýklarý da verdi.

¹⁴Ýpte bu, Ýsa'nýn ölümden dirildikten sonra öđrencilere üçüncü görünüşüydü.

Ýsa ile Petrus

¹⁵Yemekten sonra Ýsa, Simun Petrus'a, «Yuhanna ođlu Simun, beni bunlardan daha çok seviyor musun?» diye sordu.

Petrus, «Evet, Rab» dedi, «seni sevdiğimi bilirsin.»

Ýsa ona, «Kuzularýmý otlat» dedi. ¹⁶Ýkinci kez yine ona, «Yuhanna ođlu Simun, beni seviyor musun?» diye sordu.

O da, «Evet, Rab, seni sevdiğimi bilirsin» dedi.

Ýsa ona, «Koyunlarýmý gütle» dedi. ¹⁷Üçüncü kez ona, «Yuhanna ođlu Simun, beni seviyor musun?» diye sordu.

Petrus kendisine üçüncü kez, «Beni seviyor musun?» diye sormasına üzüldü. «Rab, sen her þeyi bilirsin, seni sevdiğimi de bilirsin» dedi.

Ýsa ona, «Koyunlarýmý otlat» dedi. ¹⁸«Sana dođrusunu söyleyeyim, gençliđinde kendi kuþađýný kendin bađlar, istediđin yere giderdin. Ama yaþlanýnca ellerini uzatacaksýn, baþkasý seni bađlayacak ve istemediđin yere götüreceþ.» ¹⁹Bunu, Tanrı'yý ne tür bir ölümlle yücelteceđini belirtmek için söyledi. Sonra ona, «Ardýmdan gel» dedi.

²⁰Petrus arkasýna döndü, Ýsa'nýn sevdiđi öđrencinin kendilerini izlediđini gördü. Bu öđrenci, akþam yemeđinde Ýsa'nýn göđsüne yaslanan ve, «Rab, seni ele verecek olan kimdir?» diye soran öđrencidir. ²¹Petrus onu görünce Ýsa'ya, «Rab, ya bu ne olacak?» diye sordu.

²²Ýsa ona, «Ben gelinceye dek onun yapamasýný istiyorsam, bundan sana ne?» dedi. «Sen ardýmdan gel!»

²³Bu yüzden kardeşler arasında o öğrencinin ölmeyeceğine dair bir söylenti çıktı. Ama Ýsa Petrus'a, «O ölmeyecek» dememişti. Sadece, «Ben gelinceye dek onun yapamasýný istiyorsam, bundan sana ne?» demişti.

²⁴Bütün bunlara tanýklýk eden ve bunlarý yazan öğrenci budur. Onun tanýklýđýnýn dođru olduđunu biliyoruz.

²⁵Ýsa'nýn yaptýđý daha başka çok şey vardır. Bunlar tek tek yazýlsaydı, sanýrým yazýlan kitaplar dünyaya sýđmazdı.

YU_ Dipnotlarý:

1:1,2 Tanrı'yla birlikteydi: ya da «Tanrı'daydı.»

1:5 alt edememi^otir: ya da «anlamamýptýr.»

1:14 insan: Grekçede, «et» ya da «beden.»

1:19-20 Yahudiler: Yuhanna kitabýnýn birçok yerinde olduđu gibi, burada da `Yahudi önderler' anlamýndadır.

1:39 Saat dört sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

1:42 Kaya: Grekçede, «Petros.»

2:4 Anne: Grekçede, «Kadýn.»

2:6 seksenle yüz yirmi litre: Grekçede, «iki üç metritis.»

3:3 yeniden: ya da «yukarıdan.»

3:13 gökten inmiş olan: bazı eski metinlerde, «gökten inmiş ve gökte olan.»

4:6 Saat on iki sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

4:52 Öğle üstü saat b_rde: Bkz. sözlük `saat.'

5:3-4 Birçok eski metinde ayet böyle devam eder: «kalabalık yatar, havuzun çalkanmasýný beklerdi. Çünkü Rab'bin bir meleđi zaman zaman havuzun içine iner, suyu çalkardı. Suyun çalkanmasýndan sonra havuza ilk giren, tutulduđu herhangi bir hastalıktan kurtulurdu.»

6:19 üç mil kadar: Grekçede, «25 ile 30 stadion.»

6:65 Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemmez: Grekçede, «Kendisine Baba'dan verilmedikçe hiç kimse bana gelemmez.»

7:2 Çardak bayramı: Bu bayramda Yahudiler, atalarının Musa peygamberin önderliğinde çölde yaptıkları zamanı anmak için yedi gün süreyle çardaklarda yaparlar (bkz. Tevrat, Levililer 23:33-43).

7:15 nasıl bu kadar bilgili olabilir?: ya da «Kutsal Yazıları nasıl biliyor?»

7:21 mucize: Grekçede, «i°» (bkz. 5:1-16).

8:11 Birçok eski metinde 7:53-8:11 ayetleri yoktur.

8:24 Benim O olduğuma: Grekçede, «Ben olduğuma» yani, «Kendiliğinden var olanın ben olduğuma». Tevrat, Çıkış 3:14'e bkz. Aynı tanımlama Yu. 8:28 ve 58 ayetlerinde de geçer.

8:44 Yalan söylemesi doğaldır: Grekçede, «Yalan söylediği zaman kendininkilerden söyler.»

9:24 Tanrı hakkı için doğruyu söyle: Grekçede, «Tanrı'ya yücelik ver». Bu deyim, birine yemin ettirmek için kullanılırdı (bkz. Ypu 7:19).

11:16 Ýkiz: Grekçede, «Didimos.»

12:3 yarım litre kadar: Grekçede, «bir litra.»

12:25 canını gözden çıkaran: Grekçede, «canından nefret eden.»

12:38 gücü: Grekçede, «pazıyı.»

13:18 bana el kaldırdı: Grekçede, «bana karşı öksesini kaldırdı.»

13:19 Benim O olduğuma: Grekçede, «Ben olduğuma» yani, «Kendiliğinden var olanın ben olduğuma.» Tevrat, Çıkış 3:14'e bkz.

17:12 mahva giden adamdan: Grekçede, «mahv oğlundan.»

17:19 adıyorum: ya da «kutsal kılıyorum.»

18:28 Dinsel kuralları bozmamak: Grekçede, «Kirlenmemek». Yahudi olmayanlarla yakın ilişkilerde bulunan Yahudiler dinsel açıdan kirli sayılır, kutsal Fısıh bayramını kutlayamazdı.

19:13 Taþ Döbeme: Kudüs'teki vali konađýnýn taþ döbenmiþ avlusu.

19:14 Saat on iki sularýydý: Bkz. sözlük `saat.'

19:26 Anne: Grekçede, «Kadýn.»

19:39 otuz litre: Grekçede, «yüz

litra.» **20:24** Ýkiz: Grekçede,

«Didimos.» **21:1-2** Ýkiz: Grekçede,

«Didimos.»